

Onsdag den 12. januar 2011 (D)

1

39. møde

Onsdag den 12. januar 2011 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål til ministre til umiddelbar besvarelse (spørgetime).

2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

1) Til finansministeren af:

Rasmus Prehn (S):

Mener ministeren, at det vil være ansvarligt med nye skattelettelser, sådan som De Konservative foreslår i nye avisannoncer, i en situation, hvor der bliver skåret voldsomt ned på velfærden i kommunerne og regeringen vil afskaffe efterlønnen?
(Spm. nr. S 819).

2) Til finansministeren af:

Rasmus Prehn (S):

Mener ministeren, at det er rimeligt, at en hårdtarbejdende jord- og betonarbejder under 45 år, der har arbejdet, siden han gik ud af skolen og betalt ind til efterlønnen i årevis, nu med et slag kan se frem til at skulle slide 5 år mere på arbejdsmarkedet, set i lyset af at regeringen med statsministeren i spidsen gang på gang har garanteret, at der ikke vil blive rørt ved efterlønnen?
(Spm. nr. S 820).

3) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Mener ministeren, at ministerens bud på en ny medicintilskudsordning, hvor tilskuddet følger patienten frem for præparatet, reelt vil sikre patienten muligheden for at fortsætte med den medicin, som patienten er tryk ved?
(Spm. nr. S 821).

4) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Mener ministeren, at efterlønsmodtagere i gennemsnit har en dårligere helbredstilstand end personer, der fortsætter i beskæftigelse?
(Spm. nr. S 822).

5) Til undervisningsministeren af:

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Mener ministeren, at det er hensigtsmæssigt, at flere skoler i Vejle Kommune som led i besparelser er nødt til at fravige princippet om, at der skal være en lærer pr. klasse, og at der f.eks. til tre klasser kun er to lærere til at varetage undervisningen?

(Spm. nr. S 817).

6) Til undervisningsministeren af:

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Mener ministeren, at ekskursioner bør indgå som en naturlig del af en god og lærerig undervisning?
(Spm. nr. S 818).

7) Til undervisningsministeren af:

Per Husted (S):

Hvad er ministerens holdning til, at University College Nordjylland nu må opgive at investere i opførelsen af et tiltrængt nybyggeri, som følge af at finansloven for 2011 har ændret de økonomiske forudsætninger for uddannelsesinstitutionerne?
(Spm. nr. S 824, skr. begr.).

8) Til undervisningsministeren af:

Per Husted (S):

Hvor meget byggeri forventer ministeren vil blive sat i bero blandt diverse uddannelsesinstitutioner grundet de ændrede økonomiske forudsætninger, som følger af finansloven for 2011?
(Spm. nr. S 826, skr. begr.).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden :

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Kulturministeren (Per Stig Møller):

Lovforslag nummer L 106 (Forslag til lov om ændring af lov om pligtaflevering af offentliggjort materiale).

Integrationsministeren (Birthe Rønn Hornbech):

Lovforslag nr. L 107 ((Forslag til lov om ændring af udlændigeloven). (Direktiv om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold)).

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Lovforslag nr. L 108 (Forslag til lov om ændring af ferieloven, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område).

Økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen):

Lovforslag nr. L 109 (Forslag til lov om ændring af søloven, lov om sikkerhed til søs og sømandsloven).

Anne Grete Holmsgaard (SF), Ole Hækkerup (S), Per Clausen (EL):

Beslutningsforslag nr. B 57 (Forslag til folketingsbeslutning om ned-sættelse af diskonteringsrenten til brug ved vurdering af rentabiliteten i klima- og energiprojekter).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål til ministrene til umiddelbar besvarelse (spørgetime).

Kl. 13:00

Formanden :

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen i dag har statsministeren udpeget miljøministeren og ministeren for nordisk samarbejde og fødevareministeren.

Til miljøministeren og ministeren for nordisk samarbejde er anmeldt følgende spørgsmål:

Flemming Møller Mortensen (S)

Jørn Dohrmann (DF)

Bente Dahl (RV)

Per Husted (S) og

René Christensen (DF)

Til fødevareministeren er der anmeldt følgende spørgsmål:

Flemming Møller Mortensen (S)

Kristen Touborg (SF)

Bente Dahl (RV) og

Benny Engelbrecht (S)

Det vil sige, at der er fire spørgsmål til fødevareministeren, og der er fem spørgsmål til miljøministeren, og vi kan nå otte – i betragtning af at det er et nyt år – hvis man ikke overskrider taletiden på noget tidspunkt til miljøministeren, så lad os se, om ikke vi kan nå de fem. Det er miljøministeren enig i også, og så er der fire til fødevareministeren. Men det er op til medlemmerne selv. Hvis man overskrider bare en gang, så er det kun fire, og så er der en, der ikke får lov at stille spørgsmål til miljøministeren. Så jeg synes, at en god start på året er, hvis alle er lidt kollegiale.

Den første, der får lov at stille spørgsmål, er hr. Flemming Møller Mortensen til miljøministeren og ministeren for nordisk samarbejde. Værsgo.

Kl. 13:01

Spm. nr. US 61

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak – der var lyd på. Jeg vil gerne i dag stille nogle spørgsmål til miljøministeren vedrørende naturens tilstand i Danmark. Der er megen aktualitet over det i dag, fordi miljøministeren allerede har været ude i medierne som følge af en helt aktuel dagsdebatt på området.

Vi har tidligere her i salen, men også i samråd og i et utal af spørgsmål diskuteret, hvordan dyrenes og planternes mangfoldighed har det i Danmark. Der hersker lidt uenighed om, hvor alvorligt det står til. Jeg tror egentlig ikke, at der hersker nogen tvivl om, at det står alvorligt til, men graden af alvoren er nok den, der nærmere kan diskuteres.

Dog kan jeg godt blive en lillebitte smule forvirret. Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab holdt en konference sidste år i april måned, hvor man rent faktisk opgjorde, hvordan naturen har det. Der kiggede man på samtlige væsentlige rapporter og videnskabelige analyser, som alle sammen sagde, at naturens tilstand er dårlig. Sidste år kom der fra Miljøministeriet en pjece, som hed »Natur og Miljø i balance«. I den står der i det indledende, at indsatsen giver resultater, og at vi siden 2001 har fået mere natur og flere beskyttede områder. Jeg forstår det ikke.

Det, jeg gerne vil have miljøministeren til at forholde sig til allerførst, er den aktuelle udtalelse i dag, hvor ministeren siger, at landbruget er en væsentlig del af problemløsningen. Samtidig siger ministeren, og jeg citerer: Samtidig skal vi huske på, at den danske regering arbejder på at flytte landbrugsstøtten fra individuelle landbrug til miljømål for på den måde at fremme en indsats for forbedret biodiversitet. Det vil jeg meget gerne have miljøministeren til at forklare: Hvilke initiativer, hvilken hensigt er der, og hvad er det, regeringen helt aktuelt vil gøre på det område?

Kl. 13:04

Formanden :

Det er ministeren.

Kl. 13:04

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Tak for spørgsmålet. Jeg vil sige om den historie, der er fremme i dag om netop biodiversiteten og det her med ikke at lykkes med at stoppe tilbagegangen, at det jo er noget, vi har konstateret igennem århundreder, nemlig at naturen sådan at forstå er i tilbagegang, når vi taler om arter og levesteder.

Der må jeg også bare konstatere, at det jo desværre ikke er overraskende, og at det desværre heller ikke kun er et dansk fænomen, men at det er et globalt fænomen. Den rapport, som vi afventer her i løbet af ganske få dage, er så den, der er omtalt i dag. Nogle af de ting, der i hvert fald også bliver nævnt, er, at rapporten netop også peger på, at mange af de indsatser, vi gør, virker. De gør en forskel. Eksempelvis når vi udlægger vådområder, så har det en positiv effekt. Når vi måler tilstanden i vores søer, kan vi se, at de har fået det bedre. Når vi måler på visse vandløb, kan vi se, at der også er forbedringer at spore.

Så siger jeg fuldstændig rigtigt, at det da er klart, at landbruget er en vigtig bidragsyder i det her tilfælde. Det har landbruget jo også været hidtil. Det skal landbruget også være fremadrettet, netop når vi taler om vores vandmiljøplaner, og fremadrettet når vi taler om vandrammedirektivet om at nedbringe udledningen af kvælstof osv. Det er derfor, når landbruget nu står for to tredjedele af det danske areal, at det er indlysende, at landbruget er en vigtig spiller også på det her område.

Kl. 13:05

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 13:05

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg må blot sige, at spørgsmålet om, hvad ministeren og regeringen ønsker at gøre i forhold til støttemidlerne, EU-støttemidlerne, overhovedet ikke blev berørt i det svar, jeg fik fra ministeren. Det var i og for sig mit helt konkrete spørgsmål.

Når ministeren siger, at initiativerne, som er sat i værk, forbedrer naturens tilstand, vil jeg gerne spørge: Hvor ser ministeren det henne? I samme artikel – og det er fra Jyllands-Posten i dag – er der en professor, Kaj Sand-Jensen fra universitetet her i København, som siger: »Vi er gået fra at gøre en pæn indsats på naturområdet til at gøre det rigtig skidt.« Han slutter af med at sige: »Det er ynkeligt.«

Jeg er altså enig med professoren fra Københavns Universitet i, at indsatsen i Danmark til glæde for naturen, planterne og dyrene og også til glæde for al den velfærd, der ligger for mennesker i dag og forhåbentlig i fremtiden, er for ringe.

Kl. 13:06

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:06

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Nu blev vi jo i starten opfordret til at være sådan lidt kortfattede for at kunne nå alle besvarelser. Nu var det til at starte med et meget, meget langt spørgsmål med rigtig mange delelementer, men jeg skal gerne gå mere specifikt ind i det, for det er jo helt konkret sådan, at regeringen med hensyn til EU-arbejdet, når vi taler om landbrugsstøtten, arbejder fremadrettet på netop at sige: Det giver da god mening at arbejde i retning af, at noget af landbrugsstøtten kan gå fra den individuelle landbrugsstøtte til bl.a. miljøformål. Så det er sådan set det helt overordnede, og det er det, der aktuelt arbejdes på, bl.a. også på fødevareministerens område.

Så vil jeg igen slå fast, at tilbagegangen i naturen og hele den diskussion om det er et langt sejt træk. Når vi nu om et par dage kan få mulighed for at læse den her rapport i detaljer, jamen så vil der være dokumentation for, at der bestemt også sker forbedringer i kraft af de indsatser, vi gør, bl.a. med »Grøn Vækst«, bl.a. når vi udlægger vådområder, bl.a. når vi udpeger nationalparker osv. Det er alle sammen instrumenter, som i hvert fald er med til at forbedre tilstanden.

Med hensyn til hele den diskussion om biodiversitet var jeg netop inde at sige, at vi har et nationalt spor, men at vi bestemt også har et internationalt spor. For det her er desværre ikke kun et dansk fænomen, det er et globalt problem.

Kl. 13:07

Formanden :
Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 13:07

Flemming Møller Mortensen (S):

Det er korrekt, men med hensyn til problemet for naturen i Danmark, er og bliver det nu et dansk problem. Det er det, vi har lovet både i forhold til FN-konventionen og EU-direktiver, og det er her, jeg løfter pegefingern – det gør professorerne og videnskabsfolkene også – og siger: Vores indsats i Danmark er for ringe.

Men jeg vil spørge miljøministeren: Hvad er det, VK-regeringen vil gøre med modulationsmidlerne, som det hedder, altså hektarstøtten? Har man sat noget af på finansloven 2011, ligesom Socialdemokraterne har gjort det, for netop at få flyttet hektarstøtten over til de følsomme, sårbare naturområder, hvilket ministeren står her og siger vil være forbundet med sund fornuft? Hvad gør man i 2011? Er det tom snak, eller er der handling? Er man i dialog med landbruget, eller er man ikke?

Kl. 13:08

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:08

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Igen kommer der en lang række spørgsmål om vigtige emner. Når jeg siger, at vi har en målsætning om lige præcis på EU-niveau at arbejde i den retning, så kan jeg ikke komme det nærmere, eftersom det jo er igangværende forhandlinger.

Det, jeg synes er meget, meget vigtigt at slå fast, er, at det er et noget forfæjlet billede fra Socialdemokraternes side, når vi eksem-

pelvis taler om beskyttede områder. Det er ganske enkelt ikke korrekt, at det er elendigt fat i Danmark. Der er jeg nødt til at sige, at når vi forhandler internationalt og her eksempelvis i Nagoya i Japan under den store biodiversitetskonference i efteråret netop får lavet en stor international aftale på det her område, så bliver der bl.a. en målsætning om, at vi skal sikre, at 10 pct. af havområderne er beskyttet, 10 pct. globalt set. Nationalt er 18 pct. af de danske områder beskyttet.

Så jeg synes ikke, det er korrekt at skabe et billede af, at den danske natur som sådan er i en elendig forfatning, og at der intet gøres. Jeg tager bare det her eksempel for at gøre det meget konkret og meget tydeligt.

Kl. 13:09

Formanden :

Tak til hr. Flemming Møller Mortensen. Så er det hr. Jørn Dohrmann som spørger, værsgo.

Kl. 13:10

Spm. nr. US 62

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Jeg vil også gerne stille et spørgsmål til miljøministeren. Der er de sidste par dage blevet afholdt nogle møder rundtomkring i landet, særlig i landbruget, og jeg vil da gerne spørge miljøministeren, om det ikke gør indtryk, at så mange af, man kan sige Danmarks nok største arbejdsgivere har de her problemer i dag bl.a. med de krav, de bliver stillet over for.

Der kunne jeg godt tænke mig at høre miljøministeren om det arbejde, der er sat i gang med at udrede, hvor mange arbejdspladser det drejer sig om at vi udfaser fra Danmark og til konkurrerende lande som Tyskland og Holland, hvis vi nu gennemfører yderligere stramninger eller en hurtigere implementering af f.eks. vandmiljøplaner, end de gør? Er det noget, der gør indtryk på ministeren, og hvornår kommer der eventuelt et svar på det udredningsarbejde?

Kl. 13:11

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:11

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Ja, jeg er fuldstændig klar over, at der også nu er en aktuel debat om lige præcis de miljøkrav, der stilles i forhold til kvælstofudledningen fra landbruget. Det, der er redskabet og diskussionen i alt det her, er lige præcis implementeringen af hele EU's vandrammedirektiv, hvor vi jo har truffet en politisk beslutning i forbindelse med »Grøn Vækst«-aftalen om, at Danmark skal levere en reduktion på 19.000 t kvælstof. Vi har så yderligere specificeret det på den måde, at vi går ind – det gjorde vi med der er »Grøn Vækst 2.0« – og siger, at vi deler de 19.000 t op i to bidder, og at vi tager den første periode her, hvor vi netop siger, at vi har nogle aktuelle vandplaner nu, som er ude i høring.

De aktuelle vandplaner håndterer de 9.000 t ud af de 19.000 t. De 19.000 t er stadig væk målsætningen, for hele opgaven består jo netop i at skabe en forbedret tilstand i naturen. Men det skal ske i en balance, fordi det handler om, at vi stadig væk også vil have et erhverv i Danmark og skabe mulighederne for, at der er et erhverv og også et erhverv i forhåbentlig fremgang. Vi har set, at det har været meget vanskelige tider for dansk landbrug, og derfor er det en enormt vigtig balancegang at gøre det her, og det er også baggrunden for, at vi netop siger, at de 10.000 t kvælstof skal vi blive kloge på. Vi skal analysere de bedste virkemidler der, hvor vi får mest miljø for pengene, og samtidig også gøre det i en samfundsøkonomi-

misk kontekst, altså se på, hvad det her kommer til at koste af arbejdspladser, af brug osv.

Kl. 13:15

Så vi skal hele tiden håndtere den her balance, der handler om benyttelse, beskyttelse, et erhverv og en naturbeskyttelse, det er en meget, meget vigtig opgave. Det er klart, at sådan en opgave tager tid, og den er selvfølgelig også fuld af masser af fokus og kraftige og vigtige debatter i den her sammenhæng.

Kl. 13:12

Formanden :

Hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 13:13

Jørn Dohrmann (DF):

Jo, men det, jeg synes er vigtigt – og det gør mange andre også, tror jeg – er jo netop at få et svar på, hvornår der kommer nogle resultater ud af alle de her ting, vi sidder og diskuterer herinde. Derfor er jeg nødt til at spørge igen, for jeg synes ikke, jeg fik svar på, hvornår der kommer nogle af de her delelementer – kan man så kalde det – så vi kan sige noget om, hvor mange arbejdspladser det betyder, at vi udfaser, hvis det nu er sådan, at vi går til yderligheder.

Man kan også samtidig sige, at vi ikke har lige vilkår med de lande, vi konkurrerer med. Hvis vi render langt foran alle de andre lande, koster det x antal arbejdspladser i Danmark. Hvor mange arbejdspladser synes regeringen det her skal koste? Hvornår får vi nogle svar her?

Det, der også er vigtigt at sige noget om, når vi så skal ind og kigge på de her tiltag, på arbejdspladser og den slags ting, er hurtigheden. Hvornår kan regeringen handle? Vi vil gerne handle her og nu. Og der vil vi jo gerne spørge, om regeringen er parat til at opsigte forliget med De Radikale, sådan at vi kan komme videre og levere det, vi hele tiden har sagt vi ville, til det her erhverv. Tak.

Kl. 13:14

Formanden :

Så er det ministeren.

Kl. 13:14

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Det er korrekt, at der er nedsat en lang række arbejdsgrupper, som netop er inde at se på alle de her forskellige virkemidler, som skal bidrage til at få nedbragt kvælstofudledningen, og en række af de her udvalg har vi en forventning om kommer med deres resultater af arbejdet i løbet af 2011.

Med Grøn Vækst 2.0 tilbage i foråret gik vi jo netop specifikt ind og sagde: Nu sender vi de konkrete vandplaner ud i en høring, en høring, der jo kører helt frem til april måned, og der har vi den første del af opgaven, som berører de 9.000 t. De sidste 10.000 t er dem, vi så at sige netop har sendt i udvalg, altså bliver klogere på nu og får analyseret nærmere i det samlede billede, og jeg synes sådan set, det er meget, meget vigtigt, at vi netop bruger den tid på de ting og får det analyseret og får det belyst korrekt.

Så skal vi også huske på i hele den her diskussion, at når vi har for vane konstant at sammenligne os med de øvrige lande i Europa – og jeg er helt enig i, at der selvfølgelig skal være og eksistere rimelige konkurrencevilkår – er man også bare nødt til at se på, hvilke dyrkningsvilkår vi har sammenlignet med andre lande. Danmark er et meget intensivt dyrket land, og et land, hvor vi altså også er udfordret med, at vi har lavtliggende fjorde osv., som gør belastningen større.

Kl. 13:15

Formanden :

Hr. Jørn Dohrmann.

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg er jo ikke uenig i, at der skal være lige konkurrencevilkår, og derfor gælder det vel også om, at regeringen prøver at komme hurtigt i gang og siger, at vi skal have lige forhold for konkurrerende lande.

Men det, jeg også spurgte ind til, var jo det her miljøforlig med De Radikale: Er man parat til fra regeringens side inden et valg at opsigte det her forlig, sådan at vælgerne har noget at forholde sig til? Det gælder også de landmænd, som er i knibe, så de kan se: Nu handler regeringen. De gør noget. De prøver på at løse vores problem.

Det er jo også vigtigt, at man, så snart der kommer nogle delresultater ind, som regering er parat til at handle på de delresultater. Derfor vil jeg også gerne have et klart svar på: Er regeringen parat til det? For det er meget vigtigt, at de arbejdspladser ikke forsvinder ud af Danmark. Så jeg vil gerne have et klart svar på et klart spørgsmål. Jeg synes i hvert fald, vælgerne har krav på at få det at vide.

Kl. 13:16

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:16

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Nu har vi et forlig med Det Radikale Venstre på husdyrområdet, og vi har aktuelt et husdyrlovforslag under behandling her i salen, hvori der netop er en række miljøforbedrende tiltag, og hvor jeg har en forventning om, at vi ganske snart kan fortsætte lovbehandlingen, fordi der netop aktuelt lige fra udvalget til mig er stillet mange spørgsmål, som skal belyse, hvad konsekvenserne af det her lovfor-slag er. Så jeg har ikke på nuværende tidspunkt nogen aktuelle planer om at opsigte noget forlig på det her husdyrområde, da jeg anser os for at være i god gænge med et aktuelt lovforslag. Så der er ikke nogen aktuelle planer om det.

Hvad angår det andet spørgsmål om, hvad der skal ske, når vi får ny viden fra et udvalgsarbejde: Jamen det er da klart, at vi skal agere på den viden, vi får, når vi får resultaterne af de mange udredningsarbejder, som vi netop har sat i gang. De resultater kommer her i løbet af 2011, og det er da klart, at dem skal man reagere på baggrund af.

Kl. 13:17

Formanden :

Tak til hr. Jørn Dohrmann.

Så er det fru Bente Dahl som spørger. Vi udnytter tiden bedre, hvis spørgerne er ved podiet, når de står for tur. Værsgo, fru Bente Dahl.

Kl. 13:17

Spm. nr. US 63

Bente Dahl (RV):

Jeg har et spørgsmål til ministeren for nordisk samarbejde.

Kan ministeren bekræfte, at ifølge Helsingforsaftalen, som er samarbejdsoverenskomsten mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om det nordiske samarbejde fra 1962, skal Nordisk Ministerråd følge Nordisk Råds anbefalinger vedrørende budgettet. Det fremgår nemlig af Helsingforsaftalen, og jeg citerer fra § 64:

»Nordisk Ministerråd skal fremlægge sit forslag til budget for Nordisk Råd til udtalelse.

Nordisk Råd kan foreslå ændrede prioriteringer inden for den af Ministerrådet angivne finansielle ramme. Hvis ikke særlige omstændigheder kan anføres, skal Ministerrådet følge Rådets anbefalinger,

når det gælder budgetdispositioner inden for den angivne finansielle ramme.«

Kan ministeren bekræfte, at regeringen har til hensigt at opfylde de forpligtelser, som Helsingforstraktaten tilsiger?

Kl. 13:18

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:18

Ministeren for nordisk samarbejde (Karen Ellemann):

Jeg har da i hvert fald vanskeligt ved at svare nægtende på det spørgsmål. Nu sidder jeg ikke selv med Helsingforsaftalen i hånden, så jeg har selvfølgelig tiltro til, at fru Bente Dahl citerer korrekt fra den aftale. Jeg mener også, at vi er i løbende dialog om netop budgettet, når vi laver budgetplanlægning fremadrettet, og jeg agter sådan set at holde fast i det løfte, som jeg også selv har givet, når jeg har mødtes med udvalget, i forhold til at vi har den dialog.

Kl. 13:18

Formanden :
Fru Bente Dahl.

Kl. 13:18

Bente Dahl (RV):

Jeg vil gerne anerkende, at ministeren er meget dialogorienteret på det her område, og det er jeg meget glad for. Jeg kommer med et spørgsmål mere, og det drejer sig selvfølgelig om en aktuel sag.

I efteråret 2010 har der været forhandlinger mellem Nordisk Råds budgetgruppes formand og ministeren for nordisk samarbejde, da ministeren var formand for Nordisk Ministerråd, om Nordisk Ministerråds budget for 2011. Her blev der indgået en budgetaftale, som senere resulterede i, at Nordisk Ministerråds budget blev vedtaget på Nordisk Råds session, hvoraf det fremgår af betænkning B 266, og jeg citerer fra betænkningen: at inden for rammen af kulturministrenes budget skal der reserveres 1,5 millioner for at etablere en nordisk kulturfestival.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om regeringen fortsat vil leve op til aftalen.

Kl. 13:19

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:19

Ministeren for nordisk samarbejde (Karen Ellemann):

Nu bliver der spurgt ind til en konkret disposition på en anden ministers område, så derfor er det naturligvis klogest af mig, alt andet lige, lige at koordinere det her med min kollega, kulturministeren, i den her forbindelse. Det fremgår umiddelbart klart af budgettet, hvordan der er prioriteret, så jeg vil da anbefale, at vi i den forbindelse søger det helt klare svar på det spørgsmål hos kulturministeren.

Kl. 13:20

Formanden :
Fru Bente Dahl.

Kl. 13:20

Bente Dahl (RV):

Det er jeg meget glad for, for jeg vil gerne have diskuteret det her principielt, men nu er det jo også ministeren for nordisk samarbejde, der sådan overordnet, principielt er minister for de her spørgsmål. Begrundelsen for spørgsmålene er at få belyst den proces, der foregår i øjeblikket, med hensyn til udmøntningen af beslutningen om, at der skal afsættes de her 1,5 millioner på det nordiske budget for

2011 med henblik på at afholde en nordisk kulturfestival ved sessionen her i København i 2011.

Arbejdet med kulturfestivalen skal sættes i gang hurtigst muligt op til Nordisk Råds session her i Folketinget til efteråret, og jeg vil spørge ministeren om, hvordan man kan forvente, at de økonomiske midler, der foreligger en politisk aftale om, for det gør der, mellem Nordisk Råds kulturudvalg og alle kulturministre i Norden, konkret kan forventes udmøntet uden bureaukratiske forsinkelser fra Nordisk Ministerråd.

Kl. 13:21

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:21

Ministeren for nordisk samarbejde (Karen Ellemann):

Jeg har med det her spørgsmål forstået, at der er et vist tidspres i forhold til at have en sikkerhed for, at den planlagte kulturfestival bliver til noget, og jeg vil lade spørgsmålet gå videre til min kollega kulturministeren, som alt andet lige disponerer på det her område, og det er det tilsagn, som jeg kan give på det spørgsmål.

Kl. 13:21

Formanden :

Tak til fru Bente Dahl.

Så er det hr. Per Husted med spørgsmål til miljøministeren og ministeren for nordisk samarbejde, værsgo.

Kl. 13:21

Spm. nr. US 64

Per Husted (S):

Ministeren skal nok skifte kasket nu, for vi går tilbage til miljø og et emne, som vi har haft oppe tidligere i dag, nemlig biodiversitet. I den nye rapport, vi har set fra DMU, konkluderer man, at biodiversiteten er i stærk tilbagegang. Der bliver færre og færre dyrearter, og i morges sagde ministeren selv, at landbruget spiller en vigtig rolle, hvis udviklingen skal vendes. Men hvad gør regeringen reelt for at skabe bedre balance mellem landbrugsproduktion og så naturens mangfoldighed? Vi ser, at overforbruget af sprøjtegift eksempelvis har vist en markant effekt på biodiversiteten omkring landbrugets marker, og det, vi kan se ifølge ministerens egne oplysninger, er, at det, der hedder behandlingshyppigheden af sprøjtegifte, i 2009 lå 52 pct. – 52 pct. – over den målsætning, som regeringen selv har fastsat. Er ministeren tilfreds med det resultat? Og mener ministeren, at vi har gjort nok for at få sprøjtehyppigheden ned?

Kl. 13:22

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:22

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jamen jeg skal gerne gentage, hvad jeg også sagde ved et af de foregående spørgsmål i forhold til landbrugets vigtige rolle i det her, nemlig at landbruget jo netop også har bidraget til markante kvælstofreduktioner; det har vi faktisk set gennem årene qua de vandmiljøplaner, som har været gennemført, og det er jo vandmiljøplanerne, som nu hedder vandrammedirektivet, og som altså aktuelt ligger i de her vandplaner om yderligere kvælstofreduktion. Så det har vi allerede set gode resultater af, og det kommer vi også fremadrettet til at se gode resultater af.

Så er jeg enig i diskussionen om belastningen, når vi taler om anvendelse af pesticider; det er jo forkert blot at se på, hvor mange gange så at sige man kører ud med gødskning, for det handler lige så meget om, hvilken belastning det har, når man gør det. Så jeg synes,

det er for simpelt bare at sige, at nu har man en behandlingshyppighed, der er så og så høj, for det afhænger selvfølgelig også meget af, hvor belastende det rent faktisk er. Og der er jo netop i hele »Grøn Vækst«-aftalen alle disse initiativer, hele paletten af initiativer, som både handler om pesticidbehandlingen og hele kvælstofreduktionen, hele det her område, som jo aktuelt er i en proces nu i forhold til at fremsætte de lovforslag.

Kl. 13:24

Formanden :
Hr. Per Husted.

Kl. 13:24

Per Husted (S):

Det ændrer ikke ved, at regeringen har fastsat en målsætning, og at det så har vist sig, at behandlingshyppigheden er 52 pct. – 52 pct. – over den målsætning, som regeringen selv har fastsat. Det er ikke noget, landbruget har besluttet, det er noget, regeringen har besluttet, og der kan vi konkret se, at behandlingshyppigheden er overskredet med 52 pct. Det fik jeg ikke helt svar på, så det kunne jeg godt tænke mig at ministeren lige tager stilling til.

Men for lige at gøre debatten lidt mere nuanceret, vil jeg sige, at i Jyllands-Posten i dag siger ministeren bl.a., at tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed ikke kun er et dansk fænomen, det er et globalt fænomen. Det er vi helt enige om, men jeg synes, der er en meget stor forskel mellem klimaforandringer og så biodiversitet, for klimaforandringer er globale, mens biodiversitet i høj grad er et regionalt og lokalt problem, hvor man kan gøre noget regionalt og lokalt. Det kunne jeg godt tænke mig ministerens kommentar til.

Kl. 13:25

Formanden :
Så er det ministeren.

Kl. 13:25

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jamen det synes jeg netop er en meget interessant pointe, for min ambition er sådan set at sikre, at biodiversiteten får samme opmærksomhed, som klimadebatten får, så jeg går helt konkret ind og siger, at biodiversitet skal være en folkesag, lige så vel som klimadebatten er det, altså det, at vi hver især forstår, hvilke konsekvenser det har, når naturen er i tilbagegang. Og det vil sige, at alle de initiativer, vi tager i forhold til at stoppe tilbagegangen i naturens mangfoldighed, kan vi godt sidestille i forhold til de lokale, nationale initiativer, vi også tager, når vi taler om klimadagsordenen. Altså, når vi taler om et fossilfrit Danmark, kan vi lige så vel også tale om en forbedring i forhold til arternes levesteder og i det hele taget forbedringer for naturen nationalt set. Det er jo aktuelt også det, vi gør, når vi taler om en stor klimaaftale, en stor COP15 i Danmark og COP16 i Mexico; når vi har COP10 i Nagoya på biodiversitetsområdet og har en efterfølgende i Indien, jamen så er det samme princip, vi arbejder efter, altså at vi laver store internationale aftaler, og at vi også udmønter dem nationalt, for det er nationalt, man hver især selvfølgelig skal levere resultaterne.

Kl. 13:26

Formanden :
Hr. Per Husted.

Kl. 13:26

Per Husted (S):

Det er svært at være andet end enig med ministeren i den udlægning, for selvfølgelig skal vi arbejde globalt, men det bliver ofte en undskyldning for ikke at gøre noget lokalt og regionalt, og det er det, jeg mangler.

Men en vigtig spiller i det her er jo landbruget, og der er vi jo igen mere på det regionale og det lokale plan. Jeg har meget svært ved at se, at landbruget egentlig går aktivt ind i det her. Jeg har meget svært ved at se andet, end at landbruget bruger enhver lejlighed til at få udskudt tingene og ikke går ind og tager ansvar. Ministeren har selv været inde på, at to tredjedele af arealet er det altså landbruget der står for. Hvordan kan vi få det her landbrug til at være mere innovativt og mere engageret i den her sag?

Kl. 13:27

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:27

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jamen jeg er ganske enkelt ikke enig i den udlægning, at landbruget ikke bidrager i den her sammenhæng, for når vi netop taler om vores vandmiljøplaner, om de skærpede miljøkrav, som vi stiller til dyrkning, til gødsugning og alle de ting, kan vi se, at så har landbruget leveret enormt mange forbedringer, og landbruget skal også fremadrettet levere forbedringer. Og det er klart, at der har man diskussionen om, hvordan det sker i den rette balance, i den rette dosering, fordi vi stadig væk også skal sikre os, at vi har et dansk landbrug, altså at vi stadig væk har et erhverv i Danmark. Derfor er landbruget en vigtig spiller, og det er landbruget fuldstændig klar over, og jeg synes i høj grad, at vi ser resultaterne af de her vandmiljøplaner, og at vi også fremadrettet kommer til at se det. Så derfor tror jeg på, at vi fremadrettet skal holde fast netop i det billede af, at landbruget er en umådelig vigtig spiller, når vi har den store biodiversitetsdiskussion også, og den synes jeg sådan set også landbruget har taget rigtig godt fat i med de mange udspil, der kommer om et bæredygtigt landbrug i Danmark.

Kl. 13:28

Formanden :
Tak til hr. Per Husted.

Så forsøger vi at klemme hr. René Christensen ind i spørgerækken, og det er et spørgsmål til miljøministeren. Værsgo.

Kl. 13:28

Spm. nr. US 65

René Christensen (DF):

Det er det. Jeg kunne godt høre før på nogle af de tidligere spillere, at vi var inde i en god gænge, og der forstod jeg også at ministeren henviste til det lovforslag, der hedder L 12, om husdyrbrug. Det er i forbindelse med det, jeg har nogle spørgsmål til ministerens holdning. Det er sådan, at det er fuldstændig rigtigt, at det er et lovforslag, der har været meget fokus på, og det er faktisk sådan, at der er stillet 96 spørgsmål, og der mangler at blive svaret på de 11. Alligevel, selv om der er stillet så mange spørgsmål og givet så mange svar, står jeg stadig væk tilbage med nogle spørgsmål, og det er dem, jeg vil stille ministeren.

Den lovgivning, som vi eventuelt kommer til at vedtage, får store konsekvenser også i fremtiden, og hvis vi nu kigger 15-20 år frem, hvad er det så for nogle konsekvenser, den har? Når jeg ser på de svar, som ministeren har givet, ser jeg, at vi om 15-20 år vil få områder i Danmark, hvor man vil komme ud for, at man ikke længere kan få de her miljøgodkendelser. Der lægges selvfølgelig op til, at man skal tage den samlede udledning af ammoniakfordampningen, samt dig med at vi jo arbejder meget for at få dyrene ud af staldene. Vi vil gerne øge de økologiske arealer, og derved får vi også en højere fordampning. Der er mit spørgsmål til ministeren, om ministeren har taget med i sine overvejelser, hvordan det her vil påvirke de her yderområder. Man er vant til, at man har en cyklus, hvor landbruget sæt-

ter deres materiel i stand, staldene bliver løbende moderniseret, og derfor er der jo mange af de her bierhverv, som vi så tit snakker om at landbruget også genererer, der simpelt hen vil forsvinde i de her yderområder, hvor man ikke skal ud og foretage de her store investeringer i forhold til nybyggeri.

Jeg vil spørge om, hvad ministerens holdning er til det, og hvordan man vil håndtere den del, når vi når 15-20 år frem i tiden, hvor der faktisk vil være store arealer, hvor man ikke vil kunne udbygge igen.

Kl. 13:30

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:30

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Det er jo helt korrekt set, at lovforslaget, L 12, som det hedder, bl.a. handler om ammoniakbelastningen fra landbrug i følsomme naturområder. Det er sådan set et af fokuspunkterne. Der er også mange andre vigtige elementer også i det her lovforslag, som handler om netop dyrevelfærd, som handler om mere konkretiserede områder, nemlig hvor det er, vi har de følsomme ammoniakområder. Når vi ser på prognoserne over antallet af landbrug i Danmark, ser vi, at vi kommer til at se færre, men større brug i fremtiden. Man kan sige, at det her lovforslag er med til at skubbe den udvikling i den retning, for det siger sig selv, at når man gerne vil udvide, skal det ske i områder, der naturmæssigt set kan tåle det. Det er sådan set det, det her lovforslag bl.a. går ud på, nemlig at vi spørger, hvor det er, væksten kan ske på en miljømæssigt forsvarlig måde. Det er alt det, der nu skal belyses.

Det er korrekt, at der er stillet en lang række spørgsmål, og det er vigtige spørgsmål, for netop at få belyst, hvordan man går ind og vurderer sagerne, hvordan man går ind og sikrer, at der selvfølgelig gives mulighed for at tjene penge på de investeringer, der er foretaget, og at man også udvider de steder, hvor det rent faktisk er muligt at udvide fremadrettet.

Kl. 13:31

Formanden :
Hr. René Christensen.

Kl. 13:31

René Christensen (DF):

Jeg vil da gerne starte med at kvittere for, at der selvfølgelig også er rigtig mange gode elementer i det forslag, som ligger, og som hedder L 12. Det er jeg fuldstændig enig i.

Jeg har også i de svar, der er givet, set – hvad ministeren var inde på her til sidst – at de investeringer, der er blevet gjort nu, og som vil blive gjort i de kommende år, også skal have lov til at forrente sig, inden man går ud og nedlægger de her erhverv. Men jeg ser endnu længere frem, og det er der, jeg bliver nervøs. For hvad er det, der sker i de områder her?

Det er jo rigtigt, som ministeren siger, at det, der bliver lagt op til her, er, at der er områder, hvor man siger at naturen ikke kan optage den her mængde kvælstof, der kommer. Samtidig med bruger man utrolig meget linjeplads på BAT-ordningen, altså den bedst tilgængelige teknologi. Der må man bare sige, at det altså er svært, når vi nu gerne vil have dyrene ud af staldene; det er svært, når forbrugerne gerne vil have Lærkevangmælk, hvor koen kommer ud på græs; det er svært, når vi gerne vil have økologiske grise, som går ude på marken. Der er teknologien ikke så nem at få fat i i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Og der er spørgsmålet, og det er der ikke rigtig kommet nogen svar på endnu: Hvordan løser vi også den udfordring i fremtiden?

Kl. 13:32

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:32

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Igen er vi lidt tilbage ved det store spørgsmål, at miljøkrav jo stadig væk skal stilles på en sådan måde, at vi ikke fuldstændig lukker et erhverv ned. Det er jeg fuldstændig enig i. Det skal ske i den her balance.

Noget, som vi er rigtig gode til i Danmark, og som jeg i høj grad også tror på, når vi taler om fremtidsperspektiverne i det her, er lige præcis at udvikle miljøteknologi, som ikke kun kommer Danmark til gavn, men som sandelig kommer hele verden til gavn. Og det er så i virkeligheden også, når vi taler om eksportmuligheder og muligheder for dansk erhverv for at sælge det på de store markeder.

Men lad os nu blive i den danske muld så at sige og netop fokusere på, hvad det her lovforslag handler om: Det handler om at få den korrekte kortlægning af, hvor det er, naturen er for sårbar i forhold til den ammoniakbelastning, der er, og hvordan vi kan sikre, at det ikke er de steder, vi vedbliver med en udvikling, men at vi i højere grad sikrer, at ammoniakbelastningen sker på steder, der kan tåle det.

Samtidig med det synes jeg jo også, det er vigtigt at holde øje med den miljøteknologiske udvikling, de miljøteknologiske landvindinger, som gør, at man jo i højere grad kan blive nogle steder ved at få nedbragt ammoniakudledningen.

Kl. 13:34

Formanden :
Hr. René Christensen.

Kl. 13:34

René Christensen (DF):

Det, jeg kan forstå ministeren siger og desværre bekræfter mig i, er, at vi på sigt vil se, at der er områder, hvor man simpelt hen afvikler muligheden for at have hold af dyr, og derved vil der også være områder, som ikke vil opleve den vækst, der er i det, og den mulighed for at skabe nye arbejdspladser både i forhold til at drive landbrug og i forhold til at udvikle landbruget. Vi har jo igennem de senere år set, at landmændene har været utrolig gode til at udvikle deres landbrug, og det har sat utrolig meget gang i de følgeerhverv, som der er. Her tænker jeg jo på smede, murere og andre, som er ude at lave de her investeringer for landbruget.

Der kan jeg forstå på ministeren, at der nu vil være ret store områder i Danmark, hvor den udvikling simpelt hen vil gå i stå om 15-20 år. Der vil man kunne se, at yderområderne igen vil blive klemte i forhold til arbejdspladser.

Kl. 13:34

Formanden :
Ministeren.

Kl. 13:34

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Helt så dystert et billede er jeg slet ikke enig i er konsekvensen af det her lovforslag, slet ikke. For det, vi netop også gør med det her lovforslag, er at få udpeget, hvor det er, de sårbare områder er. Og der er blevet – må jeg ærligt indrømme – kørt en skræmmekampagne, som skulle give et billede af, at det nærmest var alle arealer i Danmark, som var ammoniakfølsomme områder. Nej, slet ikke.

Det er jo også korrekt, når vi netop går ind og ser på prognoserne i forhold til at tale om færre, men større brug – ergo er det et erhverv, der stadig væk har masser af udviklingsmuligheder – at det er

det, det her handler om. Det handler om at skabe udviklingsmulighederne lige præcis der, hvor vores land kan holde til det. Derfor er det igen den vigtige balance, den vigtige diskussion af, hvor det er, den udvikling skal ske. Og der *er* steder – og det er der også blevet redegjort fuldstændig klart for – som ikke holder til, at der kommer kæmpestore brug og en kæmpestor ammoniakbelastning.

Kl. 13:35

Formanden :

Tak til hr. René Christensen, og tak til miljøministeren for besvarelsen.

De næste spørgsmål er stillet til fødevareministeren, og den første spørger er hr. Flemming Møller Mortensen. Værsgo at stille spørgsmålet.

Kl. 13:36

Spm. nr. US 66

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil rigtig gerne diskutere noget bæredygtighed med fødevareministeren – bæredygtighed i landbruget og bæredygtighed i Danmarks natur. Det er jo et emne, der bliver sagt rigtig meget om.

Landbrugets bæredygtighed er præget af, at landbruget har en gæld på 350 mia. kr., som vitterlig tynger likviditeten og driften rigtig meget. Naturen har det heller ikke godt. Jeg står her med en artikel, som siger, at hver fjerde art betegnes som truet i Danmark, og det gælder både dyre- og plantearter. Hvordan er det så lige, tingene kobles? Jo, det gør de, fordi miljøministeren siger i Jyllands-Posten i dag, og jeg citerer:

»Landbruget er en vigtig del af løsningen af miljøproblemerne og naturproblemerne, fordi landbruget forvalter op mod to tredjedele af Danmarks areal. Samtidig skal man huske på, at den danske regering arbejder på at flytte landbrugsstøtten fra individuelle landbrug til miljøformål for på den måde at kunne fremme en indsats for at forbedre biodiversiteten.«

Mit spørgsmål til fødevareministeren er: Hvad er det, Danmark og regeringen har gang i på det her område? Jeg forstod lidt på miljøministeren tidligere i dag, at det er noget, der foregår i EU-regi, men det er jo sådan, at Danmark har muligheden for selvstændigt at flytte midler fra den direkte hektarstøtte til driftsjord til at lave en omlægning, så man giver en højere støtte til de særlig miljø- og naturfølsomme arealer.

Jeg synes jo, det må være rigtigt, når bæredygtigheden i såvel landbrug som natur virkelig er under pres, at man prøver at få tingene forbundet, får tænkt fornuftigt og får skabt nogle incitament i landbruget til at tage de særlig miljø- og naturfølsomme arealer ud. Hvad sker der i Danmark? vil jeg spørge fødevareministeren.

Kl. 13:38

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:38

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Tak for det, og tak for spørgsmålet.

Det er et rigtig interessant spørgsmål, hr. Flemming Møller Mortensen stiller. Det er uhyre vigtigt, at man tænker sig rigtig godt om, når man skal finde ud af, hvordan man skaber denne samhørighed mellem et bæredygtigt landbrug, som jeg også opfatter som økonomisk bæredygtigt – det er sådan jeg forstår spørgsmålet – og de opgaver, vi har med at beskytte naturen. Det er vel en af de vigtigste årsager til, at forligsparterne omkring »Grøn Vækst« besluttede at sende en del af de opgaver, der ligger – her tænker jeg især på kvælstofreduktion – i udvalg og tænke os rigtig godt om og prøve at finde nogle intelligente løsninger.

Jeg tror, der er to overskrifter på det her. Den ene er at gøre indsatsen for miljøet mere specifik og målrettet. Til dato har vi med en række af vores opgaver gjort det generelt og gjort det ensartet på alle hektarer i landet, men jeg tror, vi i fremtiden skal gøre det mere specifikt og målrettet.

For mig at se er den anden overskrift: Hvordan kan vi koordinere nogle af de her opgaver? Her tænker jeg selvfølgelig på, hvordan vi kan koordinere opgaverne, især i forbindelse med f.eks. fjernelse af kvælstof, med de opgaver, vi har i forbindelse med klimaet. Så kan vi måske med de samme midler slå to fluer med et smæk og her vælge, at man i udvalgene har fokus på bl.a. vores lavbundslande og ser på, om vi her kan hente forskellige former for biomasse, som samtidig er med til at hæmme udvaskningen af kvælstof.

Det er to overskrifter, som jeg synes er vigtige i det fremtidige arbejde.

Kl. 13:40

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 13:40

Flemming Møller Mortensen (S):

Ja, at man skal tænke sig godt om, når man laver politik, tror jeg må være en grundregel for os alle her i salen. Men hvor lang tid skal man tænke sig grundigt om? Nu sidder regeringen på tiende år, og man har ikke gjort noget. Landbruget kommer til at skyldes flere og flere penge, gælden bliver større og større, og listen over plante- og dyrearter, der får det dårligt og er truet på livet i Danmark, bliver længere og længere.

Hvornår er det, regeringen vil handle rettidigt? Jeg stiller igen dette spørgsmål til ministeren: Vil man afvente, at EU griber til nogle nye muligheder, eller har man fra regeringens side allerede i 2011 tænkt sig at gøre noget? Har man gjort noget ligesom Socialdemokraterne, hvor vi i vores finanslovsforslag har sat 500 mio. kr., altså en halv milliard kroner, af fra lige nøjagtig den faste støtte over til at lave miljøfremmende formål og initiativer?

Kl. 13:41

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:41

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Nu kommer det her efterhånden meget tæt på miljøministerens ressort, må jeg sige. Men jeg kan i hvert fald sige, at med hensyn til det, jeg har en del med at gøre, nemlig EU-midlerne, er der netop i »Grøn Vækst« frem til 2013 sat godt og vel 13 mia. kr. af til at fremme de her opgaver under en række forskellige overskrifter. Det synes jeg er en aktiv måde at anvende alt, hvad vi overhovedet kunne trække hjem fra EU under søjle 2, altså de modulerede midler, plus den medfinansiering, det kræver fra Danmark. Det er i hvert fald et udtryk for, at man er helt opmærksom på det her, og at man ønsker at bruge de ressourcer, man kan, til det.

Jeg forstod for lidt siden på hr. Flemming Møller Mortensen, at landbrugets gæld er bekymrende, og det er jeg sådan set enig i at det er. Men jeg tror, der har været andre elementer end regeringens politik fra 2001 og frem til i dag. Der har været værdistigninger, der har været priser på afgrøder, og der har været forskellige prisgarantier fra EU, der har været med til at værdisætte jord. Det skyldes ikke alene regeringens handlinger, så det er et bredt felt, hvis vi skal til at afdække det.

Kl. 13:42

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 13:42

Kl. 13:45

Flemming Møller Mortensen (S):

Jamen det, der må være fødevareministerens ressortområde, er i hvert fald »Grøn Vækst«, når det handler om, hvilke initiativer man sætter ind over for landbruget. Jeg tror ikke, det er for meget at sige, at der er kollisionskurs mellem regeringens politik i forhold til kvælstofreduktionen og landbrugets drift, når landbruget synes, at dets driftsbetingelser bliver forringede.

Hvor er det lige nøjagtig, fødevareministeren har tænkt sig, at der skal handles hurtigt på noget her? Det er jo et spørgsmål om arternes mangfoldighed, det er arternes mangfoldighed og dårlige livsvilkår i Danmark, der skal forbedres, og det gælder både vandmiljøet, men så sandelig også alt, hvad der måtte være af frøer og tudser og salamandre, som lever oppe på jorden. Hvornår er det, man gør noget? Gør Danmark noget specifikt, eller venter man igen på, at EU skal tage initiativer til det her? For i »Grøn Vækst« er der jo ikke lagt op til en hel masse på lige netop det område.

Kl. 13:43

**Formanden :
Ministeren.**

Kl. 13:43

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Hr. Flemming Møller Mortensen startede med at sige, at vi ikke er helt enige med landbruget i den her sag på grund af manglen på arternes mangfoldighed. Jeg tror ikke, det er det, der har givet nervøsiteten i landbruget, hvis jeg skal være helt ærlig. Nervøsiteten skyldtes de tiltag, man fandt der var forslag til skulle bringes ud. De var alt for restriktive, de var alt for generelle, og de tog generelt fat. Derfor lagde vi dem i udvalg og prøver at gøre indsatsen målrettet og specifik for at få det optimale ud af pengene uden samtidig at handicappe alle arealer.

De 13 mia. kr., der skal bruges frem til 2013, er et udtryk for en øjeblikkelig indsats fra nu af og til og med 2013. Derudover arbejdes der nu intenst med, hvordan vi kan finde de kombinationer mellem miljøet og landbruget som energileverandør. Det er noget, der ligger regeringen meget på sinde, og det vil komme i løbet af kort tid.

Kl. 13:44

Formanden :

Tak til hr. Flemming Møller Mortensen.

Så er det hr. Kristen Touborg med spørgsmål til fødevareministeren.

Kl. 13:44

Spm. nr. US 67**Kristen Touborg (SF):**

Er der tændt? Tak.

Der ruller i øjeblikket en dioxinskandale hen over Europa – en dioxinskandale, som har udspring i Tyskland. Den er nu også nået til Danmark. Plantedirektoratet mener, at de har indkapslet problemet, sådan at der ikke skulle være importeret mere dioxin til Danmark end de to partier, som er afsløret.

Kan ministeren love Folketinget og forbrugerne, at Plantedirektoratets vurdering er fyldestgørende?

Kl. 13:45

**Formanden :
Ministeren.****Fødevareministeren (Henrik Høegh):**

Vi kan love forbrugerne og Folketinget, at det er de oplysninger, vi har. Vi kan også sige, at det er tyskernes ansvar – sådan er reglerne i EU – at inddæmme det her problem, at få udført det detektivarbejde for at finde ud af, hvor de foderblandinger, som indeholder det dioxinholdige foderfedt, er kommet hen. Efter de oplysninger, vi har, drejer det sig om de to omtalte partier, og det er det, der er reageret på over for det pågældende rugeri.

Kl. 13:45

Formanden :

Hr. Kristen Touborg.

Kl. 13:45

Kristen Touborg (SF):

Det er jo ikke alt for sikre oplysninger, og det er i hvert fald ingen garantier, ministeren giver.

Det tyske foderstoffirma, som har leveret dioxinfoderet, oplyser, at de i årevis har produceret tilsvarende foderstoffer med de samme restprodukter iblandet som det, der er tilfældet i de to partier, der er opdaget. Da vi i Danmark udtager et begrænset antal analyser af foderstoffer, som importeres fra Tyskland, så er mit spørgsmål: Er ministeren sikker på, at dioxinproblemet ikke er langt, langt større end det, der foreligger i øjeblikket?

Kl. 13:46

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:46

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Jeg kan ikke garantere for, hvilken udvikling der har været i Tyskland. Det er de tyske myndigheders ansvar, det er de tyske foderstofleverandørers ansvar, at det, de producerer og sender ud, lever op til de internationale standarder, der er på de her områder. Så den slags garantier kan jeg ikke give. Jeg kan garantere, at vi har reageret på de meldinger, vi har fået fra Tyskland, angående de to partier foder, som er blevet importeret til Danmark.

Kl. 13:46

Formanden :

Hr. Kristen Touborg.

Kl. 13:46

Kristen Touborg (SF):

Nu mener jeg jo nok, at det er ministerens ansvar, om der er dioxinfoder i Danmark eller ej. Så synes jeg også, at ministeren slipper lidt for let omkring spørgsmålet om, hvad der ellers kan være. Sagen er jo, at vi ikke har mange analyser. Et af de svar, ministeren kunne have givet, var, at vi skulle gennemføre mange flere analyser for at sikre forbrugerne.

Men jeg vil godt spørge: Det dioxinholdige restprodukt fra biodieselproduktionen er ifølge firmaet i årevis blevet iblandet kyllinge- og svinefoder, og når vi ved, at der bliver leveret store mængder dyrefoder fra Tyskland direkte til landmændene, altså uden om foderstofvirksomhederne, er ministeren så ikke noget nervøs for, at dioxinproblemet er langt større end beskrevet af Plantedirektoratet?

Kl. 13:47

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:47

Kl. 13:50

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Jeg må gentage, at jeg ikke kan give garantier på det her område. Jeg er nødt til at have et tæt samarbejde med de tyske myndigheder. Det er deres ansvar, og vi agerer på alle de meldinger, vi får, på alle de pile, der peger i retning af Danmark, og som vi får.

I øvrigt kan jeg oplyse, at vi har et åbent samråd i Fødevareudvalget her efter kl. 14, hvor vi får lejlighed til at komme yderligere til bunds i denne sag, og hvor jeg selvfølgelig vil fremlægge handlingsforløbet.

Kl. 13:48

Formanden :

Tak til hr. Kristen Touborg.

Så er det fru Bente Dahl med spørgsmål til fødevareministeren.

Kl. 13:48

Spm. nr. US 68

Bente Dahl (RV):

Jeg har et spørgsmål, der drejer sig om begrebet one health, som er et begreb, der er udsprunget af en stigende erkendelse af, at sygdom og sundhed hos dyr og mennesker er filtret sammen i et skæbnefællesskab.

På flere områder bliver det mere og mere tydeligt, at der er behov for, at læger og dyrlæger arbejder tæt sammen for at styrke sygdomsbekæmpelsen. Inden for fødevareområdet har man i mange år tilrettelagt kontrollen af produktionen med henblik på at undgå overførsel af sundhedsfarlige bakterier, og med indførelsen af fra jord til bord-princippet bliver den forebyggende indsats på besætningsniveau sammenkædet med nogle hygiejnetiltag i virksomheder og detailforretninger.

Stigende problemer med overførsel af antibiotikaresistente bakterier har også medvirket til at øge fokus på samspillet mellem dyr og mennesker. Der er et område, hvor sammenhængen mellem dyrs og menneskers sundhed er tydelig, og det er den direkte smitte fra dyr til mennesker; 60 pct. af alle infektionssygdomme hos mennesker stammer fra dyr, mens 75 pct. af alle nye sygdomme hos mennesker stammer fra dyr.

Det øgede fokus på det her område, som er i vækst, udmøntes bl.a. i, at der her i februar afholdes den første internationale kongres i Melbourne, som handler om at afdække, forebygge og præsentere den nyeste viden. Og mit spørgsmål til ministeren er helt enkelt, om ministeren agter at sende en repræsentant eller måske selv agter at deltage i den kongres i Melbourne her i februar 2011.

Kl. 13:49

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:49

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Det klare svar er: Det har jeg ikke noget overblik over. Om vi har en medarbejder på vej, eller om der er en, der har sagt ja til det her, kan jeg desværre ikke svare på. Men i øvrigt er jeg enig i, at det er meget vigtigt, at der arbejdes med at begrænse risikoen for, at antibiotikaresistente bakterier overføres fra dyr til mennesker.

Kl. 13:50

Formanden :

Fru Bente Dahl.

Bente Dahl (RV):

Det svar er jeg for så vidt helt tilfreds med, fordi det er sådan lidt fremtidsorienteret, altså om 14 dage. Men problemstillingerne vil jeg gerne diskutere principielt her i dag.

Det forventes jo, at klodens befolkningstal i 2050 er nået op på 9 milliarder, og at tilvæksten hovedsagelig vil ske i byerne, hvor mennesker ofte lever under forholdsvis dårlige hygiejniske forhold i sameksistens med husdyr. Man kan så spørge, hvad det betyder for Danmark. Det betyder meget, fordi vi har fået hurtigere og hurtigere trafikforbindelser på tværs af kontinenterne, og sammenholdt med klimænderingerne gør det altså, at smitten flyttes meget hurtigt.

Jeg anerkender, at ministeren og sundhedsministeren har fremlagt en plan, et fælles udspil, forrige år, men mener ministeren, at det er tilstrækkeligt med de øgede udfordringer, som jeg her skitserer, og som jeg hører ministeren anerkende som nogle store udfordringer?

Kl. 13:51

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:51

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Jeg er fuldstændig enig med spørgeren i, at øget globalisering og øget turisme medvirker til, at smittespredningen vil gå hurtigere og hurtigere i fremtiden. Vi har også en del danskere, der tager til Syd-europa som turister, og vi oplever, at de kommer hjem med farlige, smitsomme bakterier. Så sent som i går har jeg sammen med indenrigs- og sundhedsminister Bertel Haarder haft et møde med kommissær Dalli, kommissæren for sundhed, og har sagt, at vi agter at sætte fokus på det her under det danske formandskab i 2012: om vi kan lave en plan for, hvordan vi kan reducere risikoen for, at de her bakterier spredes yderligere.

Kl. 13:51

Formanden :

Fru Bente Dahl.

Kl. 13:51

Bente Dahl (RV):

Nu nævner ministeren 2012, og det er jo også et meget aktuelt årstal, hvad angår samarbejdet på europæisk plan, men som ministeren kan høre, er jeg også inde på noget om de internationale udfordringer, altså om ministeren vil sætte yderligere initiativer i værk for at forebygge og styre den her udvikling – sammenhængen mellem sygdom og sundhed hos dyr og mennesker – f.eks. med den viden, der nu indsamles i Melbourne.

Det er den første internationale kongres af denne type, men jeg vil meget gerne gøre ministeren sådan rigtig meget opmærksom på den, hvilket jeg kan forstå ministeren ikke selv har været. Det er den første af sin slags. Men jeg vil spørge ministeren, om han er indstillet på at samle den viden sammen, der måtte blive præsenteret på den her kongres i Melbourne om 14 dage.

Kl. 13:52

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:52

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Jeg er enig med sundhedsministeren i, at det her er et meget vigtigt emne. Jeg vil meget nødig stå her og love, at vi sender folk af sted til de forskellige kongresser, men vi vil prioritere det her emne i et samarbejde i tiden, der kommer, og derfor vil det være oplagt med det, som fru Bente Dahl foreslår, nemlig at vi selvfølgelig også skal

holde os orienteret om den videnskabelige udvikling på det her område. Vi sætter i hvert fald fokus på det i Danmark med bl.a. gult kort-ordningen, som jeg er sikker på at spørgeren kender alt til, vi sætter fokus på det i Europa, og jeg skal love at være opmærksom på det i det internationale aspekt.

Kl. 13:53

Formanden :

Tak til fru Bente Dahl.

Så er det hr. Benny Engelbrecht med spørgsmål til fødevareministeren, værsgo.

Kl. 13:53

Spm. nr. US 69

Benny Engelbrecht (S):

Tak, formand. Jeg vil vende tilbage til spørgsmålet om dioxin, som den foregående spørger var inde på. Vi mødes jo fra tid til anden i politisk sammenhæng med et argument fra især virksomheder, der går på, at vi nogle gange har en for restriktiv kontrol i Danmark, og vi må vel sige, at netop dioxinsagen vel er et meget godt eksempel på, at der i hvert fald er andre lande, hvor der kan sås tvivl om, om de lever op til den standard, som vi må forvente af vores kolleger inden for det europæiske samarbejde.

Ministerens har selv været inde på spørgsmålet om ansvaret for det her, men jeg vil i virkeligheden godt fortsætte lidt ud ad det spor, nemlig ved samtidig at rose det initiativ, der faktisk er taget i forhold til at udtage prøver af specifikke tyske produkter, som forbrugerne kan møde i køledisken. Det synes jeg faktisk er et godt initiativ, og vi skal også huske at rose det, når der bliver lavet noget fornuftigt.

Men når vi netop taler om, at dette er et tysk ansvar, mener jeg samtidig, at vi i Danmark også bør udvise rettidig omhu – det er et godt initiativ at tage – og derfor mener jeg sagtens, at vi kan supplere det at udtage ekstraordinære prøver med, at fødevaremyndighederne tager en direkte kontakt til de virksomheder i Danmark, som man ved importerer fødevarer fra Tyskland, der eksempelvis kan være baseret på æg, på fjerkræ eller på svin. Det er selvfølgelig også et spørgsmål om at bede de virksomheder, der eventuelt måtte importere foder, om ekstraordinært at vende de bunker, de har, og endnu en gang lige få vendt, om der kunne være spørgsmål, som kunne være problematiske, ved at vende tilbage til deres leverandører.

Jeg håber, at ministeren vil være med til at tage sådan et initiativ. Det kan ikke være særlig ressourcekrævende, og jeg er sikker på, at danske virksomheder også har en interesse i, at forbrugerne er sikre og trygge.

Kl. 13:55

Formanden :

Så er det ministeren.

Kl. 13:55

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Som spørgeren siger, er vi ude at tage nogle ekstra prøver af tyske importerede fødevarer, og der vil min holdning være, at vi, hvis vi overhovedet finder noget, så selvfølgelig tager kontakt til dem.

Derudover kan jeg sige, at man også har taget kontakt til i hvert fald en enkelt af de foderimportører, vi har her i landet, for, som spørgeren netop siger, at bede dem kigge på det her: Prøv lige at kigge det her igennem en gang ekstra; er der, med den viden, vi nu har, hvad angår Tyskland, noget af det, som I har arbejdet med, der overhovedet kan relateres til nogen af de forbindelser, der nu er kortlagt i Tyskland?

Så det er sådan, vi arbejder i øjeblikket, og hvad angår det konkrete omkring besætningen i Herlufmagle, ja, så tager vi selvfølgelig prøver af alt, hvad der kommer fra de pågældende tre stalde.

Formanden :

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:56

Kl. 13:56

Benny Engelbrecht (S):

Jeg håber, at ministeren også kan bekræfte, at den virksomhed i Herlufmagle, som konkret har været på tale på grund af nogle partier, som de uforvarende er kommet til at importere, faktisk har været en meget aktiv medspiller i forhold til afklaringen og løsningen af problemerne omkring den her konkrete sag – det er i hvert fald den opfattelse, jeg har fået af den orientering, som ministeren har givet skriftligt – og det er også derfor, jeg mener, at industrien, virksomhederne, faktisk selv har en interesse i at være aktive medspillere på det her område.

Et naturligt spørgsmål er selvfølgelig også, om ministeren eller ministerens myndigheder har et overblik over, hvor mange virksomheder der rent faktisk totalt set importerer enten foder eller fødevarer direkte fra Tyskland.

Kl. 13:57

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:57

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

I forhold til samrådet i eftermiddag er det sådan, at fødevareberedskabschefen deltager, og der tror jeg vi skal tage noget af det lidt mere specifikke. Jeg kan ikke svare nøjagtigt på, om vi har fuldstændigt overblik over, hvor mange der importerer fødevarer fra Tyskland. Umiddelbart er det måske et meget, meget stort netværk med den store samhandel, man har, men det synes jeg er et af de spørgsmål, som vi kan få afdækket under samrådet.

Så er jeg i øvrigt fuldstændig enig med spørgeren i, at vi skal understrege, at det er industrien, virksomhederne, dem, der omsætter de pågældende produkter, der til enhver tid, når sådan noget her kommer op, har ansvaret for at sikre sig, at man ikke sælger eller lancerer noget på markedet, som ikke overholder de pågældende krav.

Så er det selvfølgelig vores ansvar at gøre alt, hvad vi kan, for at skabe den yderligere tryghed og kontrollere alle de steder, hvor det er muligt, og det er det, vi er i fuld gang med i øjeblikket.

Kl. 13:58

Formanden :

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:58

Benny Engelbrecht (S):

Skal jeg forstå det således, at det, ministeren også taler for her, er, at også de virksomheder, der måtte sidde og følge denne debat eller i øvrigt følge sagen i medierne, har et naturligt ansvar for – selv hvis det er en virksomhed, der importerer fra Tyskland – at vende de sager, de har? Altså, er det, vi sender herfra netop nu, med andre ord en direkte opfordring til virksomheder, som importerer fødevarer eller foder fra Tyskland, om, at de helt naturligt varetager den opgave at få vendt bunkerne og se, om der eventuelt kunne være nogle problemstillinger i forhold til de konkrete produkter, som netop de importerer?

Kl. 13:58

Formanden :

Ministeren.

Kl. 13:58

Fødevareministeren (Henrik Høegh):

Det er klart, at det er industrien, det er forarbejdningsevner, det er detaillledet, alle, der forhandler produkter, som man kan have en mistanke om relaterer til det her, der har et ansvar i forhold til dette. Det er jo derfor, at vi har de såkaldte rapid alerts. Det er jo ikke noget lukket. De ryger på hjemmesiden, de ryger ud til oplysning alle steder, hvor vi kan udvirke det, med det samme, for alle har et ansvar for deres produkter i sådan en sag her. De skal netop tjekke deres forbindelser i forhold til det, der så er offentliggjort, med hensyn til hvor kilden er henne, og hvad det er for nogle produkter, det eventuelt kunne handle om.

Kl. 13:59

Formanden :

Tak til hr. Benny Engelbrecht, og tak til fødevareministeren.
Hermed sluttede spørgetimen.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

Kl. 13:59

Formanden :

Det første spørgsmål er stilet til finansministeren af hr. Rasmus Prehn.

Kl. 14:00

Spm. nr. S 819

1) Til finansministeren af:

Rasmus Prehn (S):

Mener ministeren, at det vil være ansvarligt med nye skattelettelser, sådan som De Konservative foreslår i nye avisannoncer, i en situation, hvor der bliver skåret voldsomt ned på velfærden i kommunerne og regeringen vil afskaffe efterlønnen?

Formanden :

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:00

Rasmus Prehn (S):

Mange tak. Jeg skal læse op:

Mener ministeren, at det vil være ansvarligt med nye skattelettelser, sådan som De Konservative foreslår i nye avisannoncer, i en situation, hvor der bliver skåret voldsomt ned på velfærden i kommunerne og regeringen vil afskaffe efterlønnen?

Kl. 14:00

Formanden :

Så er det finansministeren.

Kl. 14:00

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Lad mig først understrege en af de forkerte ting, hr. Rasmus Prehn har i sit spørgsmål, nemlig at der bliver skåret ned på de offentlige ydelser. De offentlige ydelser og de offentlige udgifter er på et historisk højt niveau – de er på mange, mange milliarder kroner mere, end de var i 2001, og de har aldrig udgjort en større andel af den samlede danske produktion, end de gør i dag. Så det var bare for lige at rette den lille misforståelse hos hr. Rasmus Prehn.

Med hensyn til det initiativ, vi har taget vedrørende efterlønnen, er det jo en simpel prioritering, vi har foretaget. Hvordan kommer vi bedst videre og klarer de udfordringer, vi har i det danske samfund?

Gør vi det bedst ved at betale raske mennesker for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, eller gør vi det ved at bruge de penge til at konsolidere økonomien? Og jeg kan sige, at de gevinster, vi får ved at reformere efterlønnen, ikke skal bruges til at finansiere skattelettelser. Så kort kan det siges.

Kl. 14:01

Formanden :

Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 14:01

Rasmus Prehn (S):

Det provenu, man skaber ved at afskaffe efterlønnen, siger finansministeren ikke skal bruges til skattelettelser. Så kunne jeg godt tænke mig at få finansministeren til at forklare den her helsidesannonce – den kæmpestore helsidesannonce – fra Det Konservative Folkeparti, hvor man jo lover skattelettelser til danskerne. Man siger: Vi er nødt til at skulle have lavere skatter, det er en målsætning for os i Det Konservative Folkeparti.

Nu ved vi, hvordan det gik, da De Konservative slog på tromme for at afskaffe efterlønnen. Da sagde finansministeren, og da sagde statsministeren gang på gang: I kan roligt regne med, at når I har lavet en aftale om efterlønnen med os, overholder vi den; så vil vi ikke afskaffe den. Men da De Konservative havde slået på tromme for at afskaffe den længe nok, ja, så gik statsministeren faktisk ud i sin nytårstale – vistnok selv om finansministeren havde advaret imod det – og lagde op til at afskaffe efterlønnen.

Hvordan kan vi vide, at det samme ikke kommer til at ske med skattelettelser, altså at man først går ud og fjerner efterlønnen for nedslidte lønmodtagere på arbejdsmarkedet, som virkelig har brug for den her efterløn, og så bruger pengene til at give skattelettelser til de rigeste?

Med hensyn til det med velfærden var finansministeren med på nøjagtig samme KL-konference her i sidste uge – en kommunaløkonomisk konference – og der må vi jo bare sige, at det, vi fik at vide dér, var, at der hele vejen rundt bliver skåret ned. Der er ringere normering i børneinstitutionerne; der er flere kommuner, som ikke kan leve op til, hvad minimumstimetallet er i folkeskolen, der ellers skulle være den bedste i verden; og der er op til flere kommuner, der nu kun har rengøring en gang om måneden til de ældre.

Så der bliver skåret ned på velfærden, men alligevel er det sådan, at vi kan se frem til, at der bliver skåret ned på velfærden, at efterlønnen bliver fjernet, og at pengene så skal bruges til, at de rigeste kan få skattelettelser. Det er jo det, Det Konservative Folkeparti har foreslået, og kan finansministeren ikke bekræfte, at ligesom med efterlønnen kan De Konservative igen få ret her og presse regeringen i retning mod en lavere skat?

Kl. 14:03

Formanden :

Ministeren.

Kl. 14:03

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg er nødt til igen at rette et par misforståelser hos hr. Rasmus Prehn. Det er sådan, at kommunerne i 2011 har flere penge til rådighed, end de havde i 2010. De havde flere penge i 2010, end de havde i 2009. De havde flere penge i 2009, end de havde i 2008. Og sådan kunne man blive ved. Så det er en myte, som hr. Rasmus Prehn prøver at sprede, om, at der bliver skåret ned i kommunerne; det passer ikke.

Det, der er sagen – og det har vi jo diskuteret flere gange – er, at hvis man, som det var tilfældet i hr. Rasmus Prehns hjemby Aalborg, Aalborg Kommune, ikke er i stand til at styre udgifterne og overskride budgetterne, ja, så må man jo ligesom hjemme i sin private hus-

holdning, hvis indtægter og udgifter ikke passer sammen, på et eller andet tidspunkt bringe overensstemmelse mellem indtægter og udgifter. Det gælder for hr. Rasmus Prehn, det gælder for mig, det gælder for Aalborg Kommune, og det gælder for Danmark. Men det betyder ikke, at Aalborg Kommune ikke har flere penge til rådighed, end de havde før, og det indgår vi aftaler om.

Jeg vil bare sige, at der ikke er givet ufinansierede skattelettelser i denne regerings tid, og det agter vi heller ikke at give fremover.

Kl. 14:05

Formanden :

Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 14:05

Rasmus Prehn (S):

Jeg skal så bare spørge helt konkret: Kan finansministeren bekræfte, eller kan finansministeren ikke bekræfte, at det er sådan, at pr. elev i folkeskolens normalundervisning er der færre penge i dag, end der var for år tilbage? Kan finansministeren bekræfte, at vi i dag bruger færre penge pr. normalelev, end vi gjorde tidligere?

Kl. 14:05

Formanden :

Finansministeren.

Kl. 14:05

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det, der er en finansministers, og det, der er statens opgave, er jo at sikre, at de aftaler, vi indgår med kommunerne, bliver overholdt, og der har vi sikret, at udgifterne er på et historisk højt niveau. Udgifterne på kernevelfærdsområderne er i 2011 74.000 mio. kr. højere, end de var i 2001, hvor den her regering kom til. Det viser jo med al ønskelig tydelighed, hvor meget vi har prioriteret de kerneydelser.

Så er det jo sådan, at kommunerne prioriterer forskelligt. Der er nogle kommuner, der bruger næsten 100.000 kr. pr. folkeskoleelev om året, og der er andre kommuner, der bruger under 50.000 kr. Der er nogle kommuner, der har prioriteret at have 19 administrative medarbejdere pr. 1.000 indbyggere, og andre kommuner, der har 11 administrative medarbejdere pr. 1.000 indbyggere, og det ligger jo helt inden for den kommunale prioritering. Det, jeg er stolt over, det, jeg er glad for, er, at vi har kunnet skærme kommunerne mod den her krise og oven i købet kunnet sikre, at de får flere penge til rådighed.

Kl. 14:06

Formanden :

Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 14:06

Rasmus Prehn (S):

Det var dog bemærkelsesværdigt. Jeg stiller et eneste simpelt spørgsmål: Er der, eller er der ikke kommet færre penge pr. elev på normallømrådet i år, end der kom i årene før? Det er det, jeg spørger om, og finansministeren svarer på alt muligt andet. Det, vi gerne vil have svar på, er jo: Når regeringen lover en folkeskole i verdensklasse, kan det så virkelig hænge sammen, at man bruger mindre på normallømrådet, end man gjorde tidligere, samtidig med at man siger: Vi skal spare, vi skal afskaffe efterlønnen, men der skal være råd til skattelettelser?

Lad os få svaret på, om der er blevet færre eller flere penge pr. normalelev i folkeskolen.

Kl. 14:07

Formanden :

Finansministeren.

Kl. 14:07

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu kan jeg jo ikke huske, hvor mange år hr. Rasmus Prehn har været i Folketinget, men hvis det bare er et par år, hr. Rasmus Prehn har været her, burde hr. Rasmus Prehn måske vide, hvordan det fungerer med kommunernes økonomi og med budgetlægningen, nemlig at der er kommunalt selvstyre til at foretage prioriteringer inden for forskellige områder. Det er ikke finansministeren, der bestemmer, hvor mange penge der skal gå til folkeskolen. Som jeg sagde før, bruger nogle næsten 100.000 kr. pr. folkeskoleelev, andre bruger under 50.000 kr., og det er jo et udslag af en lokal prioritering.

Det må da være hr. Rasmus Prehns socialistiske hjerte, der mener, at det skal være staten, der i detaljer fastsætter, hvordan kommunerne skal bruge pengene, men den opfattelse har jeg ikke. Den opfattelse, jeg har, er, at jeg som finansminister skal sørge for, at kommunerne får de penge til rådighed, som vi aftaler, og i juni måned lavede vi en aftale med kommunerne. De lagde deres budgetter frem, vi lagde budgetterne sammen, og så sagde vi: Så mange penge skal staten komme med. Det er den forpligtelse, vi har, og det er den vare, vi har leveret.

Kl. 14:08

Formanden :

Tak. Her sluttede spørgsmål 1 til finansministeren.

Spørgsmål 2 er også til finansministeren og også stillet af hr. Rasmus Prehn.

Kl. 14:08

Spm. nr. S 820

2) Til finansministeren af:

Rasmus Prehn (S):

Mener ministeren, at det er rimeligt, at en hårdtarbejdende jord- og betonarbejder under 45 år, der har arbejdet, siden han gik ud af skolen og betalt ind til efterlønnen i årevis, nu med et slag kan se frem til at skulle slide 5 år mere på arbejdsmarkedet, set i lyset af at regeringen med statsministeren i spidsen gang på gang har garanteret, at der ikke vil blive rørt ved efterlønnen?

Formanden :

Værsgo med spørgsmålet.

Kl. 14:08

Rasmus Prehn (S):

Ja, jeg skal læse op igen: Mener ministeren, at det er rimeligt, at en hårdtarbejdende jord- og betonarbejder under 45 år, der har arbejdet, siden han gik ud af skolen og betalt ind til efterlønnen i årevis, nu med et slag kan se frem til at skulle slide 5 år mere på arbejdsmarkedet, set i lyset af at regeringen med statsministeren i spidsen gang på gang har garanteret, at der ikke vil blive rørt ved efterlønnen?

Kl. 14:09

Formanden :

Finansministeren.

Kl. 14:09

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Diskussionen om efterlønnen handler, som jeg sagde før, grundlæggende om prioritering. Vil vi prioritere vores ressourcer i det danske samfund sådan, at vi bruger mange milliarder kroner på at bede raske mennesker om at trække sig ud af arbejdsmarkedet, når vi ved, at den største udfordring, det danske samfund står over for, er, at vi bliver flere ældre, og at der bliver færre unge, der kommer ind på arbejdsmarkedet. Det er rent faktisk sådan, at for hver fem, der trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet, kommer der fire ind. Derfor skal vi da have en tanke om, hvordan vi prioriterer ressourcerne i det danske

samfund, og om der er grund til at se på de prioriteringer, man foretog engang, igen. Der har regeringen fundet, at vi gerne vil prioritere på den måde, at vi afskaffer, aftrapper efterlønsordningen for derved at sikre ressourcer til det danske samfund.

Jeg er udmærket klar over, at hr. Rasmus Prehn går ind for et modsat synspunkt, og konsekvenserne af det fik vi jo demonstreret forleden dag, hvor hr. Ole Sohn fra SF kunne fortælle, at kontant-hjælpsmodtagere, førtidspensionister og dagpengemodtagere, når hr. Rasmus Prehn skal sætte den ugentlige arbejdstid op, ikke vil få kompensation for det, og derfor skulle de afstå fra ca. 5 mia. kr.

Det er jo lige præcis derfor, vil jeg sige til hr. Rasmus Prehn, at vi ikke foretager den prioritering, som Socialdemokratiet og SF gør, for vi synes ikke, det er et ordentligt perspektiv bare at skulle spare og spare og spare i de kommende år.

Kl. 14:11

Formanden :

Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 14:11

Rasmus Prehn (S):

Spørgsmålet går jo på, om det er rimeligt for en jord- og betonarbejder, som har slidt, siden han gik ud af skolen, at han skal blive læn- gere på arbejdsmarkedet, og om han kan holde til det. Det, jeg tror mange ikke er opmærksomme på i den her debat, er jo, at vi, da vi lavede velfærdsforliget, også valgte at lave en gradvis udskydning af, hvornår man kan gå på folkepension. Det betyder jo altså, at man, hvis man er jord- og betonarbejder og er 45 år, skal vente tilsvarende længe med at gå på folkepension. Faktisk skal man være 68 år, før man kan gå på folkepension. Er man mellem 36 og 40 år, kan man først gå på folkepension som 69-årig. Er man mellem 31 og 35 år, skal man være 70 år. Er man mellem 26 og 30 år, skal man være 70,5 år. Er man mellem 21 og 25 år, skal man være 71 år. Er man nyfødt i dag, skal man være 73,5 år, før man kan gå på folkepension!

Der er det, Finansministeren skal svare på, om det er rimeligt, at man, når man har et fysisk hårdt arbejde, hvor ens krop bliver nedslidt af at møde på arbejde hver dag, så skal være i så høj en alder, før man kan trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Det, der er intentionen, er jo ikke at konsolidere samfundets økonomi, men det er, som vi kan se af De Konservatives annonce, at give skattelettelser til de rigeste. Er det virkelig en rimelig, fornuftig og fair fordelingspolitik, at man siger til den nedslidte jord- og betonarbejder: Du skal blive på arbejdsmarkedet, til du er 68, til du er 70, til du er 73,5 år, inden du kan trække dig tilbage, for vi skal lige bruge de her penge, til at de rigeste skal have endnu flere skattelettelser?

Kl. 14:12

Formanden :

Ministeren.

Kl. 14:12

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil sige til hr. Rasmus Prehn, at vi har gjort meget ud af at forklare, at der selvfølgelig skal være en ordning for de mennesker, som er nedslidte. Ingen i det her samfund vil forlange, at nedslidte mennesker skal arbejde, og derfor har vi jo også tydeligt tilkendegivet, at vi, når man er kommet over en vis alder eller et vist antal år, før man kommer på folkepension, må se på nogle smidige procedurer for, hvordan vi kan behandle de sager. Det ligger helt klart, at der vil komme en sådan ordning. Det, der er afgørende, er jo, om man er nedslidt, eller om man stadig kan arbejde.

Jeg vil gerne erindre om, at forudsætningen for at få efterløn er, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet. Det er den erklæring, man skal underskrive, når man så bliver berettiget til sin efterløn, så hele forudsætningen for at gå på efterløn er, at man er rask og rørig

og står til rådighed for arbejdsmarkedet. Men der vil være en gruppe, vi skal se på, og det har vi jo klart tilkendegivet at vi gør.

Så synes jeg, at hr. Rasmus Prehn har en meget, meget dårlig sag, for hr. Rasmus Prehns hjerte bløder ikke for en nedslidt fiskehandler, der ikke er medlem af en a-kasse og dermed af efterlønsordningen. Hr. Rasmus Prehns hjerte bløder for dem, der er medlem af en a-kasse. Jeg tror, to tredjedele af FOA's medlemmer er med i efterlønsordningen, og at halvdelen af 3F'erne er med. Så er procenterne på plads. Men hr. Rasmus Prehns hjerte bløder kun for dem, der er medlem af en a-kasse, og det synes jeg er uretfærdigt. Jeg synes, at de ordninger, vi laver, skal gælde for alle danske borgere, uanset om de er medlem af en a-kasse eller ikke er medlem af en a-kasse.

Kl. 14:14

Formanden :

Engagementet hos ministeren får taletiden til at forbløde. Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 14:14

Rasmus Prehn (S):

Jeg kan garantere for, at mit hjerte bløder for alle i samfundet her. Det er også, uanset om man er med eller ikke er med i en a-kasse. Men når vi fra samfundets side har givet håndslag på, at der er en efterlønsordning, og man hver eneste måned indbetaler af sine sparepenge til en efterlønsordning i troen på, at der er en regering, man kan regne med, og når regeringen så løber fra den aftale, så er det jeg synes, at det er problematisk. Der er borgere, der indretter deres tilværelse på at sige: Jamen jeg arbejder altså fysisk hårdt, men så kan jeg til gengæld også regne med, at hvis jeg sparer op hver måned, kan jeg gå på efterløn. Så trækker regeringen lige pludselig tæppet væk under folk, fordi den – i hvert fald hvis man skal lytte til De Konservative – vil give skattelettelser.

Nu kunne jeg godt tænke mig at høre finansministeren om det. Finansministeren har jo gang på gang garanteret danskerne, at man ikke ville røre ved efterlønnen. Det stod fuldstændig urokkeligt fast. Nu er det løfte så blevet svigtet. Men kan vi egentlig regne med løftet om, at pengene fra efterlønnen ikke skal gå til skattelettelser, eller får De Konservative lov til nok en gang at presse regeringen til at gøre det modsatte af, hvad regeringen har sagt?

Kl. 14:15

Formanden :

Ministeren.

Kl. 14:15

Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg synes, det meget fine ved det, som regeringen fremlægger som foreslag, er, at det jo træder i kraft efter et valg. Jeg vil sige til hr. Rasmus Prehn, at det har jeg det rigtig, rigtig godt med, for vi har jo lært meget af Poul Nyrup Rasmussen, hr. Rasmus Prehns strålende partifælle, der i sin tid jo udstedte løfter på løfter i valgkampen for så straks at bryde løftet og ændre efterlønsordningen. Det har vi simpelt hen lært så meget af, så vi gerne vil fortælle vælgerne på forhånd, hvad vi vil aftale efter næste valg, men de skal vide, hvad regeringen vil arbejde for.

Det er jo en helt anden måde at gribe det an på end den måde, hr. Rasmus Prehns parti har for vane at drive politik på, hvor man lover og lover, og så gør man lige det modsatte. Det vil vi slet ikke bevæge os ind i.

Kl. 14:16

Rasmus Prehn (S):

Så skal jeg høre helt kort: Vil regeringen så sige før et valg eller efter et valg, at de penge, man tjener på at afskaffe efterlønnen, vil man bruge til skattelettelser?

	Kl. 14:17	det. Det er en kombination af økonomisk ansvarlighed og frihed for borgerne.	Kl. 14:19
Formanden : Ministeren.			
	Kl. 14:17	Formanden : Fru Sophie Hæstorp Andersen.	Kl. 14:19
Finansministeren (Claus Hjort Frederiksen): Nu skal jeg ikke være meget polemisk, men jeg tror, at det ligesom har gennemsyret mine svar, at det er det, vi siger.			
	Kl. 14:17	Sophie Hæstorp Andersen (S): Meget af den medicin, som omkring 1,2 millioner borgere tager, fordi de f.eks. har en kronisk sygdom, er jo medicin, som man har brugt meget lang tid på at finde frem til er den rigtige i forhold til styrken, i forhold til behandlingen, i forhold til f.eks. at være smertefri, hvis man er kronisk smertepatient, i forhold til, at der måske er færrest mulige bivirkninger. Nogle af de lægemidler, som man så efter 2-3 år er kommet frem til og er tryk ved, er f.eks. et dyrt præparat, der kan være 5-10 gange dyrere end det, som Lægemiddelstyrelsen nu vil komme frem til at vurdere er det billigste på markedet. Det betyder jo – ministeren har fuldstændig ret – at så mister man tilskuddet på grund af Lægemiddelstyrelsens vurdering. Er ministeren så enig i, at det, ministeren nu foreslår, hvor man så måske til et præparat, der koster 1.000 kr., kan ende med at få et tilskud på mellem 50 og 80 kr., fordi det baserer sig på et præparat, der kun koster 100 kr., stadig væk vil give en øget brugerbetaling på den medicin, man er tryk ved, på måske helt op mod 900 kr.?	Kl. 14:20
Formanden : Værsgo med spørgsmålet.		Formanden : Ministeren.	Kl. 14:21
Sophie Hæstorp Andersen (S): Mener ministeren, at ministerens bud på en ny medicintilskudsordning, hvor tilskuddet følger patienten frem for præparatet, reelt vil sikre patienten muligheden for at fortsætte med den medicin, som patienten er tryk ved?		Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder): Nej, der bliver ikke øget brugerbetaling, der bliver mindre brugerbetaling. For de patienter, som holder fast ved det dyrere præparat, selv om der er et billigere, som er lige så godt efter Lægemiddelstyrelsens vurdering, skulle jo efter det nuværende system betale fuld pris, altså alle tusind kroner, hvorimod de – efter min tankegang – skal betale lidt mindre, idet de fortsat kan få det tilskud, som er knyttet til det billigste præparat. Men det er klart, at man kan have det synspunkt, og det er måske det synspunkt, spørgeren har, at der skal kunne vælges fuldstændig frit og vælges det dyreste præparat, også selv om sagkundskaben siger, at der er et langt billigere præparat, der er lige så godt. Det synspunkt kan man have, og det giver selvfølgelig yderligere frihed for borgerne. Men er spørgeren helt sikker på, at det er det, hun går ind for, så skal spørgeren i hvert fald forberede sig på et kort politisk liv, for ellers kommer der sorg senere hen.	Kl. 14:22
Formanden : Ministeren.		Formanden : Fru Sophie Hæstorp Andersen.	Kl. 14:22
Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder): Baggrunden for mine overvejelser om at ændre tilskudsmodellen for lægemidler er, at patienter, patientforeninger og lægemiddelindustrien gennem længere tid har kritiseret den nuværende model for tilskudsomlægninger, hvor lægemidler helt mister tilskuddet i forbindelse med Lægemiddelstyrelsens revurderingsproces. En ny tilskudsmodel skal sigte på, at borgere, som ønsker det, får mulighed for at fortsætte med den vante medicin og tage et tilskud med sig, sådan at de altså får mulighed for at sige: Jeg vil ikke have den billigste medicin, jeg vil have en, der er lidt dyrere. Det får den virkning, at tilskuddet til den billigste så følger med. Det vil sige, at man for de samme penge kan give borgeren en valgfrihed, så pengene følger borgeren. Jeg ved ikke, hvad spørgeren mener. Måske vil spørgeren have en model, hvor borgeren får fuldt tilskud, uanset hvad lægemidlet koster, og uanset om der er et billigere lægemiddel, som er lige så godt. Det kan jeg i så fald jo ikke acceptere, for så vokser udgifterne ind i himlen, og det vil ikke være rimeligt. Det er ikke holdbart. Lægemiddelstyrelsens revurderinger har siden 2005 indbragt en årlig besparelse på over 300 mio. kr., altså en årlig besparelse på over 300 mio. kr., vel at mærke uden kvalitetsforringelser. De besparelser skal vi grundlæggende holde fast i. Men der er altså borgere, som ikke vil skifte medicin, og hvis vi for rimelig få penge kan give dem en valgmulighed, så de tager tilskuddet fra den billigste med over til det præparat, de helst vil have, så synes jeg, at vi skal gøre			

til, nej, de skal tvinges over på et præparat, som ikke var godt for dem for 2 år siden og derfor nok heller ikke er det i dag. Det må jo være derfor, ministeren går ind og foreslår, at de så nu kan få tilskud på måske 50 kr. til et præparat, der koster 1.000 kr.

I virkeligheden er det jo en faglig diskussion, som også handler om, hvilke kriterier Lægemedelstyrelsen kigger på, når den godkender og tilkender tilskud til lægemidler.

Kl. 14:23

Formanden :

Ministeren.

Kl. 14:23

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det er heldigvis aldeles misforstået. Jeg går ud fra, at spørgeren og jeg er enige om, at hvis der er to præparater, som af sagkyndige vurderes til at have den samme effekt, er der sund fornuft i, at man kun giver tilskud til det billigste.

Så er det, jeg følger til: Jamen er der nu en patient, der af en eller anden grund absolut hellere vil beholde det præparat, som er lidt dyrere, lad os så gøre det lettere at vælge det. Det vil altså sige, at borgerne får en valgmulighed, som de ikke har haft hidtil, men jeg tror ikke, spørgeren mener, man skal ændre det princip, at man giver tilskud til det billigste præparat.

Så er der jo hele tiden en diskussion om, hvorvidt de to præparater nu er fuldstændig ens. Men her er vistnok både spørgeren og jeg nødt til at holde os til sagkundskaben.

Kl. 14:24

Formanden :

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:24

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Så vil jeg gerne afslutte med to spørgsmål, for det første: Hvilke tilbuds- og sundhedsgående analyser ligger til grund for ministerens udmelding om at ville ændre medicintilskudssystemet? Hvilke tilbuds- og sundhedsgående analyser ligger der i ministeriet, som har ligget til grund for denne udmelding?

For det andet vil jeg gerne høre: Vil velbehandlede patienter, som har brugt lang tid i samarbejde med deres læge på at finde frem til det rigtige præparat, uanset om det måtte være et dyrt eller et billigt præparat, kunne have sikkerhed for, at de kan blive på de præparater, de er på nu og er trygge ved og er velbehandlede af, og ikke bliver tvunget over på andre lægemidler med forøget brugerbetaling til følge, hvis de måtte kræve at få lov til at blive på det velbehandlende præparat, de er på i dag?

Jeg må sige til ministeren, at der jo er en klar parallel til medicinrådet på sygehusene, hvor man laver en helt tilsvarende gennemgang for at finde frem til de dyreste præparater og se, om man kan gøre tingene anderledes. Her har man jo forpligtet sig til, at det ikke skal handle om velbehandlede patienter, men alene om de patienter, som lægen stadig væk er ude for at finde den bedste behandling til.

Kl. 14:25

Formanden :

Ministeren.

Kl. 14:25

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Hvis jeg garanterede, at hvem som helst kan beholde tilskuddet til det præparat, de tager i øjeblikket, ville det jo på sigt umuliggøre, at man, når patenter udløber og der kommer nye og billigere præparater på markedet, så høster den besparelse, som det muliggør. Det er

her, jeg virkelig ville ønske at jeg kunne stille spørgsmål til spørgeren, for det tror jeg simpelt hen ikke at spørgeren går ind for.

Når tingene udvikler sig og der kommer nye lægemidler, når patenter udløber og det er muligt at klare den samme sygdom med et billigere lægemiddel og dermed et lavere tilskud, tror jeg altså også, spørgeren mener, at så skal man indhøste den gevinst. Ellers bliver der jo tale om overbetaling i hidtil uset omfang. Vi får milliardbeløb i overbetaling, hvis man ikke anvender den sunde fornuft.

Så vil jeg sige, at med hensyn til eventuelle tilbuds- og sundhedsgående analyser kan jeg altså godt slås for borgernes valgfrihed uden at skulle have et kobbelt af eksperter til at smage på, om valgfriheden nu er god eller ej. Valgfrihed er altid godt.

Kl. 14:26

Formanden :

Hermed sluttede spørgsmål 3.

Spørgsmål 4 er også stillet til indenrigs- og sundhedsministeren og er også stillet af fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:26

Spm. nr. S 822

4) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Mener ministeren, at efterlønsmodtagere i gennemsnit har en dårligere helbredstilstand end personer, der fortsætter i beskæftigelse?

Formanden :

Værsgo med spørgsmålet.

Kl. 14:26

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Mener ministeren, at efterlønsmodtagere i gennemsnit har en dårligere helbredstilstand end personer, der fortsætter i beskæftigelse?

Kl. 14:27

Formanden :

Så er det ministeren.

Kl. 14:27

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Heldigvis udvikler danskernes sundhed sig positivt. Danskerne lever længere og længere, og de er også sundere i længere og længere tid.

I 1979, hvor efterlønnen blev indført, var middellevetiden for mænd 5,2 år kortere, end den er i dag, og 3,4 år kortere for kvinder. Nutidens 60-årige mænd kan forvente at have omtrent lige så mange år tilbage af deres liv, som en 55-årig mand havde i 1979, og en 60-årig kvinde kan i dag forvente at have lige så mange år tilbage, som en 57-årig kvinde havde i 1979. Og det er ikke bare længere levetid, vi snakker om, ældre i dag er også sundere og friskere end tidligere generationers ældre. I 2005 kunne en 60-årig mand forvente at leve 3,3 år længere uden funktionsbegrænsninger sammenlignet med en 60-årig mand i 1987. Det tilsvarende tal for kvinder er 2,3 år.

Efterlønsmodtageres helbredstilstand i forhold til erhvervsaktive i samme aldersgruppe har været genstand for mange analyser. Bl.a. kan nævnes analyser udarbejdet af FOA i 2004, af Det Økonomiske Råds Sekretariat i 2005 og af Forsikring & Pension i 2009. Selv om analyserne måler helbredstilstanden på lidt forskellige måder, tegner der sig et nogenlunde samstemmende billede af, at efterlønsmodtageres helbred næsten er på niveau med helbredet for erhvervsaktive i samme aldersgruppe. FOA's undersøgelse fra 2004 viser, at næsten syv ud af otte efterlønnere mener, at efterløn var et fuldstændig eller hovedsagelig frivilligt valg, og samtidig vurderede kun 4 pct. af FOA's medlemmer på efterløn deres helbred til at være dårligt eller meget dårligt. Tre ud af fire efterlønsmodtagere fra FOA mente, at de ville være i ordinær fuldtids- eller deltidsbeskæftigelse, hvis efter-

lønsordningen ikke eksisterede. Det sidste er jo især bemærkelsesværdigt.

Rapporten fra de økonomiske vismænd fra 2005 viste endvidere, at forskellige helbredsindikatorer tyder på, at efterlønsmodtagere som gruppe har et næsten lige så godt helbred som de erhvervsaktive i aldersgruppen 60-64, og den viste, at kun en lidt større andel af efterlønnere sammenlignet med de erhvervsaktive havde flere end ti årlige lægebesøg, og at en lidt større andel af efterlønnere havde modtaget sygedagpenge, mens de var mellem 56 og 59 år, sammenlignet med de erhvervsaktive. Alle disse forskellige oplysninger kan man lægge ved siden af hinanden, så får man et fuldgældigt billede af det.

Kl. 14:29

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:29

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Nu er der jo rigtig mange forskere på arbejdsmarkedsområdet, der peger på, at det at sammenligne dem, der er på efterløn, med dem, der er jævndrende på arbejdsmarkedet, faktisk ikke nødvendigvis giver mening. Man skal hellere kigge på dem, som er på arbejdsmarkedet, og som er på vej på efterløn. Og der ser man netop, hvis man gennemgår DREAM-registeret, at folk, der er på vej til at gå på efterløn, er mere syge end andre. Faktisk har de 70 pct. flere sygedage i løbet af året, inden de går på efterløn, end de jævndrende, der ender med at blive på arbejdsmarkedet.

Det nævnes også, at 60-årige efterlønnere jo lever 2 år kortere end jævndrende på arbejdsmarkedet, og at de har en overdødelighed på 74 pct. Er ministeren derfor enig i, at når statsministeren i sin nytårstale sagde, at langt de fleste efterlønnere hverken er mere eller mindre syge end deres jævndrende på arbejdsmarkedet, så var det ikke rigtigt?

For grunden til, at folk går på efterløn, er jo bl.a., at de har et dårligt helbred, og ikke så overraskende får mange af dem heldigvis et bedre helbred ved at gå på efterløn. F.eks. er skolelæreren med et hårdt psykisk arbejde ikke længere presset af elever, larm eller lignende; arbejdsmanden, som har haft et hårdt fysisk arbejde, er ikke længere tvunget til at lave det fysiske arbejde, efter at han er gået på efterløn; og rengøringskvinden har ikke længere ondt i ryggen, fordi hun ikke længere skal rengøre, efter at hun er gået på efterløn. Så det giver altså mere mening at se på, hvordan mennesker har det, inden de går på efterløn, end nødvendigvis at måle dem, efter at de er gået på efterløn.

Kl. 14:31

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det ministeren.

Kl. 14:31

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Man kan også rejse spørgsmålet, om det er sundt for alle at gå på efterløn – det er jo ikke sikkert, det er det. Men jeg vil gentage, hvad jeg sluttede med, nemlig at disse undersøgelser og analyser alle sammen er meget velkomne. Man skal lægge dem ved siden af hinanden, for så får man et rigt facetteret billede af tilbagetrækningsmønstret i Danmark – med eller uden efterløn.

Når man siger, at efterlønnere lever kortere end andre, så skal man jo sammenligne dem med dem i helt samme situation, som ikke er på efterløn. Jeg mener, det er svært at dokumentere, at livet afkortes af, at man ikke er på efterløn, men skulle der være nogen, der kan dokumentere noget sådan, er det jo også meget interessant.

Vi har jo, kan jeg forstå på medierne, en righoldighed af arbejdsmarkedsforskere med alle mulige meninger, og de bliver jo nu

spurgt som eksperter – selv om nogle af dem ikke lyder som eksperter, men de bliver spurgt som eksperter – og så får vi deres uforgribelige mening at høre. Jeg synes, at det alt sammen er meget godt – lad os få en debat om det. Det vigtigste er, at tre ud af fire af FOA's efterlønsmodtagere ville have fortsat med at arbejde, hvis der ikke havde været en efterlønsordning. Det er sådan set nok for mig.

Statsministerens udtalelser bygger på Velfærdskommissionen og Arbejdsmarkedskommissionen, og det synes jeg er et solidt fundament for ham.

Kl. 14:33

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:33

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg tror ikke, at man skal sætte spørgsmålstejn ved, at der findes efterlønnere, der gerne ville have fortsat på arbejdsmarkedet, hvis ikke de var blevet presset ud af det. Nu har jeg selv en mor, der var formand for Medieforbundet, da TV-Byen flyttede til DR Byen. Der var mange mennesker, der skulle fyres dengang, og der er ikke nogen tvivl om, at både offentlige arbejdsgivere og private arbejdsgivere nogle gange går meget hårdhændet efter ældre på arbejdsmarkedet og presser dem til at gå på efterløn, på trods af at de måtte have et ønske om det modsatte.

Det er jo ikke noget, man løser ved at fjerne efterlønnen, som regeringen har foreslået. Det er jo ikke den måde, altså ved at fjerne efterlønnen, man laver en bedre arbejdssituation for de mennesker på. Man kan sige: tværtimod. Det gør man jo kun ved netop at gå ind målrettet og sikre, at der er arbejdspladser nok til mennesker; at der er nogle ordentlige seniorordninger for folk, der gør, at de har lyst til at blive; at der er muligheder for at blive omskolet, selv om det er nogle, der er oppe i en lidt højere alder; at der ikke skæres på efteruddannelse; at man forebygger nedslidning og sikrer et ordentlig arbejdsmiljø, så der ikke er en forventning om, at en 63-årig rengøringskvinde skal kunne lave lige så meget hårdt fysisk arbejde som en på 25.

Der er det jo bare, jeg må spørge ministeren: Er ministeren enig i – selv om middellevetiden er steget og ministeren eller jeg som sundhedsordfører er med til at gøre danskerne mere sunde – at det jo indgår i efterlønsforliget i 2006, at både efterlønsalderen og pensionsalderen vil stige, således at en rengøringskvinde eller en social- og sundhedsassistent, der i dag er 43 år, i fremtiden først vil kunne gå på efterløn, når hun er 63 år, eller på pension, når hun er 68 år.

Kl. 14:34

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ministeren.

Kl. 14:34

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jovist, men den stigning i efterlønsalderen om lang tid, som er aftalt, kan jo slet ikke følge med den stigning i levealderen og den stigning i antallet af sunde leveår, som der er hos danskerne. Det var det, jeg dokumenterede med mine første tal. Der er en langt større stigning i levealderen og i antallet af de sunde leveår end den stigning, der er aftalt, når det gælder efterlønsalderen, og det er jo derfor, regeringen tager det op.

Det første, fru Sophie Hæstorp Andersen nævnte, synes jeg egentlig er et interessant udgangspunkt for en diskussion. For der er jo ingen tvivl om, at der er nogle, der har følt sig presset til at gå på efterløn. Hvad skyldes det så? Det skyldes, at vi har nogle forkerte forventninger til, hvornår det er tiden at trække sig tilbage. Forventningen i Danmark er, at det er sådan omkring 60, 61, 62 år. Det er den forventning, der rammer nogle og fører til, at de bliver presset

ud. Det er den aldersgrænse, vi skal have løftet adskillige år, så man ikke bliver udsat for det pres. Når man så får den løftet og får en større arbejdsstyrke, siger al erfaring, at så får man også flere job.

Kl. 14:36

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 14:36

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jamen det er så en forventning, vi skal have ændret hos arbejdsgiverne, for det er jo arbejdsgiverne, der siger til lønmodtagerne: Vi forventer, at du går på efterløn som 60-årig eller 62-årig, for det passer os bedre ikke at skulle give dig løn, mens du er senior; vi har brug for en hurtig produktion her, vi har brug for mennesker, der er 35 og ikke 65 år; derfor forventer vi, at du går på efterløn. Det er det, mange folk oplever.

Så er der den anden gruppe af efterlønnere, og det er dem, der er genstand for spørgsmålet i dag. Det er de mennesker, som føler, at de er nedslidte, som vi dokumenteret kan se går oftere til lægen, som vi dokumenteret kan se har flere sygedage på deres arbejde, fordi de er nedslidte, og som så får det bedre, fordi de faktisk går på efterløn. Det er dem, som regeringen med sit forslag om at afskaffe efterlønnen i fremtiden jo vil ramme, fordi de mennesker i fremtiden ikke vil have et alternativ, medmindre de går hen og bliver så syge, at de kan få en førtidspension, som det jo tager mange år og mange undersøgelser og meget bureaukrati før man kan få tilkendt. Det er de mennesker, regeringen rammer med sit forslag om at fjerne efterlønnen – et forslag, der kommer, efter man har indgået et forlig i 2006, og således er et løftebrud over for danskerne og de mange mennesker på arbejdsmarkedet, der slider i det hver eneste dag.

Kl. 14:37

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ministeren.

Kl. 14:37

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Nu var det jo altså spørgeren, som nævnte en person, som havde været ansat, og som blev presset ud på grund af de forventninger, som vi efter min mening skal ændre. Og det gælder ikke kun forventninger hos arbejdsgiverne. Det er jo også forventninger, der præger lønmodtagerne, og som gør, at de bøjer sig for dem. Jeg vil advare mod den snak om sygelighed, som altså på en eller anden måde klientgør og sygeliggør en meget stor befolkningsgruppe.

Når tre fjerdedele af FOA's efterlønsmodtagere siger, at de ville have fortsat deres beskæftigelse, hvis efterlønsordningen ikke havde været der, så synes jeg, at vi skal tage dem på ordet, og sige: Ja, nu vil vi have et samfund, hvor de arbejder lidt længere. Vi har deres egne ord for, at det kunne de godt. Det er det, der så hjælper til med at finansiere velfærd for dem, der er syge, velfærd for andre i samfundet. Det er jo det, der er modellen i efterlønsreformen.

Kl. 14:38

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til fru Sophie Hæstorp Andersen, og tak til indenrigs- og sundhedsministeren. Hermed er spørgsmålet sluttet.

Det næste spørgsmål, spørgsmål 5, er til undervisningsministeren af fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 14:38

Spm. nr. S 817

5) Til undervisningsministeren af:

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Mener ministeren, at det er hensigtsmæssigt, at flere skoler i Vejle Kommune som led i besparelser er nødt til at fravige princippet om, at der skal være en lærer pr. klasse, og at der f.eks. til tre klasser kun er to lærere til at varetage undervisningen?

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Fru Malene Søgaard-Andersen for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:38

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Tak for det.

Mener ministeren, at det er hensigtsmæssigt, at flere skoler i Vejle Kommune som led i besparelser er nødt til at fravige princippet om, at der skal være en lærer pr. klasse, og at der f.eks. til tre klasser kun er to lærere til at varetage undervisningen?

Kl. 14:39

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 14:39

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Spørgsmålet om tilrettelæggelse af undervisningen, herunder brug af personaleressourcer m.v., er jo et lokalt kommunalt anliggende. Det er lokalt, at man kender udfordringerne bedst og dermed også kan vælge den bedste løsning for skolen og for de enkelte klasser.

Efter folkeskoleloven kan undervisning på nogle nærmere angivne betingelser organiseres i hold, i hovedparten af tiden skal man dog undervises i egen klasse. Folkeskoleloven er ikke til hinder for, at en lærer underviser på hold, der er større end den enkelte klasse, altså i op til halvdelen af tiden, og der kan f.eks. være tale om undervisning af elever fra mere end en klasse eller fra forskellige klassetrin m.v. med projektarbejde og lignende. Hvis en lærer på baggrund af en anden lærers fravær holder øje med eleverne i naboklassen, men altså ikke underviser dem, kun passer på dem, holder lidt øje med dem ud ad øjenkrogen, er der altså ikke tale om undervisning, og derfor kan det jo heller ikke medgå i opgørelsen over den undervisning, som eleverne får, da det ikke kan anses for undervisning. Så derfor mener jeg egentlig, at rammerne, som vi har i dag, i hvert fald er tilstrækkelig snævre til, at det lokalt bør være muligt at holde sig inden for lovgivningens rammer.

Når det er sagt, er vi jo i regeringen optaget af i vores folkeskoleudspil »Faglighed og Frihed« at sikre, at man kan skabe en dynamisk skole, men ikke en skole, hvor man får færre ressourcer brugt på elevernes undervisning, men tværtimod måske kunne lave en skole, der var så spændende, at man kunne få mere undervisningstid ud af de mange dygtige lærere, der er, og det har jo mange ansigter, hvordan man underviser i folkeskolen i dag – heldigvis for det og at det ikke kun er tavleundervisning, sådan som det var i min skoletid.

Kl. 14:41

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så det fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 14:41

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Tak for det svar. Selvfølgelig er det et kommunalt og et lokalt anliggende at tilrettelægge undervisningen, og det gør de også efter bedste evne ude i kommunerne, men deres økonomi er jo presset for tiden, hvilket rigtig mange kommuner kan berette om.

Men det, jeg egentlig gerne ville med det spørgsmål, var at få undervisningsministerens holdning til, om det er acceptabelt, og om det er den måde, man sikrer en faglig udvikling hos eleverne på, at man gør det sådan, at man har tre klasser, men at man altså kun har råd til at have to lærere, fordi kommunerne skal spare. Så er det fuldstænd-

dig rigtigt, at man kan forestille sig, at der er to lærere, men de kan kun varetage undervisningen for to klasser, og så er der en klasse, som de bare kigger efter. Men så er der jo lige pludselig nogle elever, som overhovedet ikke får minimumstimetallet. Det er jo også et problem.

Så jeg vil egentlig gerne have ministerens svar på det: Synes ministeren, det er o.k.? Er det ministerens grundholdning, at det er ganske fint, og at man godt kan indføre det princip på alle skoler, man kunne faktisk godt indskrive det i folkeskoleloven, at det var o.k. at have tre klasser, men kun to lærere, for så kan det jo bare mikses lidt, der kan laves nogle hold på kryds og tværs, og så skal det hele nok gå? De skal alligevel nok lære det samme og gerne lidt mere, for vi skal jo klare os bedre i PISA-undersøgelserne.

Så det kunne egentlig være rart lige at få ministerens holdning til, om det er et grundlæggende princip, ministeren har, og at det er det, der ligger i det med frihed og faglighed, at man skal kunne tilrettelægge undervisningen på den måde, hele året.

Kl. 14:42

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 14:42

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Nej. Altså, jeg mener faktisk, det er lidt frit fortolket inden for lovgivningens rammer. Lærerfri undervisning er ikke undervisning i den danske folkeskole, for det er ret veldefineret, hvad undervisning er. Derfor er der, hvad angår eksemplet med, at det foregår på den måde, at en lærer ligesom ud af den ene øjenkrog holder lidt øje med klassen inde ved siden af, så heller ikke tale om undervisning, og så kan det altså ikke medgå i opgørelsen over faktisk afholdt undervisning i den pågældende klasse.

Den frihed, som jeg gerne vil give, går på noget helt andet. Den går på, at man af pædagogiske grunde opdeler sin skole anderledes, laver nogle særlige tilbud til unge mennesker i udskolingen, og for at sige det rent ud vil vi også gerne afsætte penge til en 6-klokketimers-skoledag i indskolingen, netop for at sikre, at der er mere tid imellem elever og lærere.

Så min ambition går sådan set i den modsatte retning af, at eleverne ikke – sådan som der måske i dag er en risiko for – er så meget sammen med lærerne; der er min ambition stik modsat, nemlig at der skal være mere tid sammen. Jeg vil faktisk i den forligskreds, der er, og også meget gerne her i Folketingssalen med SF drøfte, hvad det så er for nogle muligheder, der åbner sig. En ting er i hvert fald helt sikker, og det er, at det, hvis man har fundet de her eksempler fra 2009, som er de seneste regnskabstal, jo så ikke skyldes dårligere økonomi, for økonomien er sådan set baseret på, at regnskabstallene bliver forbedret ude i skolen. Men vi skal da holde øje med, at vi har en god undervisning. Det er sådan set, synes jeg, det centrale i en god skole.

Kl. 14:44

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 14:44

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Jeg vil bare lige sådan ganske kort sige – og det har jeg jo diskuteret med undervisningsministeren ved tidligere lejligheder – at der er en rapport fra BDO, der viser, at der ikke er tilført flere ressourcer til folkeskolen, og at det, hvad angår specialundervisningen, er steget, og at der dermed er kommet færre ressourcer til normalundervisningen. Jeg ved godt, at ministeren ikke accepterer de betingelser, BDO-rapporten er lavet på, så jeg vil egentlig bare lade det være som en bemærkning.

Men jeg vil i hvert fald sige, at undervisningsministeren jo også tidligere har tilkendegivet, at hun mener, at der skal tilføres nogle flere ressourcer til normalundervisningen fra specialundervisningen. Så normalundervisningen *er* under pres. Så vidt er vi, det er jeg sikker på, enige.

Der, hvor jeg synes at kæden hopper lidt af for mig, er, når undervisningsministeren siger, at Venstre og Konservative gerne vil sikre, at lærerne har mere tid sammen med eleverne. Det her eksempel fra Vejle er ikke et tænkt eksempel. Det er et rigtigt eksempel. Jeg har talt med skoleledere og med lærere, og jeg har også talt med den lokale kreds inden for Danmarks Lærereforening i Vejle. De har en opgørelse, der viser, at landsgennemsnittet for lærere er, at de arbejder 38 pct. af deres timer som katedertimer. I Vejle var procenten oppe på 44 pct., før der var besparelser.

Kl. 14:45

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 14:45

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Altså, jeg ved godt, at SF efterhånden er af den opfattelse, at alt var bedre ude i den danske folkeskole, hvis vi traf alle beslutninger herinde på Christiansborg. For det er jo sådan set det, SF's ordfører på det her spørgsmål faktisk efterspørger, nemlig at jeg som minister skal få forligskredsen til at definere, fuldstændig hvordan folkeskolen skal se ud derude, for så er vi i hvert fald fri for, at de der kommuner, som efter SF's opfattelse ikke er så tillidsvækkende, driver folkeskolen, som de nu vil. Det er bare ikke vores politiske opfattelse.

Det, der til gengæld er vores politiske opfattelse i regeringen, er entydigt, at når vi har en af verdens dyreste folkeskoler, når vi har nogle af verdens bedste lærere, og når vi, sagde moderen, helt afgjort har nogle af verdens bedste forældre – og jeg tror, vi alle sammen kan blive enige om, at vores unger også er i verdensklasse – så kan vi også løfte skolen. Vi er bare nødt til at lave et paradigmeskift fra, at vi gør alting op i minutter og vi gør alting op i skemaer og vi gør alting op i stive regler fra Christiansborg. Der er brug for at nytænke folkeskolen, og jeg kan så sent som i dag efter at have mødtes med lederne, med kommunerne, med forældrene og eleverne bare se, at der også er rigtig meget virkelyst i organisationerne med hensyn til at skabe en ny folkeskole.

Jeg kan bare sige, at den nye folkeskole, jeg ser for mig, ikke består i, at eleverne sidder alene uden en underviser. Min drøm, hvad angår en folkeskole, består i, at underviseren faktisk får frigjort mere tid til at være sammen med eleverne, for det synes jeg er helt afgørende for, at eleverne kan lære mere.

Kl. 14:47

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 14:47

Malene Søgaard-Andersen (SF):

SF ønsker ikke at detailstyre folkeskolen inde fra Christiansborg, overhovedet ikke. Men det, der vækker min uro, er, at jeg ude i kommunerne ser og hører fra lærere, at der sker nedskæringer rundt omkring i kommunerne, og når jeg om ganske kort tid faktisk vender tilbage til min lærergerning i Fredericia Kommune, kommer jeg også til at føle det på egen krop.

Jeg er udmærket godt med på, at der er en meget stram økonomi, og at kommunerne selvfølgelig skal overholde den, fordi vi ikke har råd til bare at lade stå til. Men jeg synes bare, det er opsigtsvækkende, at realiteten er, at vi i kommunerne har skoler, der bliver nødt til at planlægge med, at de har tre klasser, men kun to lærere til at vare-

tage undervisningen, og alligevel siger undervisningsministeren: Det er ikke den realitet, jeg gerne vil have. Nej, fair nok, men det er den realitet, der er, og det synes jeg at undervisningsministeren skal forholde sig til.

Kl. 14:48

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 14:48

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Jo, men det er jo der, hvor det bliver interessant. For hvis jeg skal forholde mig til det, skal jeg jo trække sagen ned i Folketingssalen og få lovgivet om, hvad der er ulovligt i den danske folkeskole. Det er jo vilkårene.

Jeg har udtrykt min klare politiske holdning til, hvad det er for en folkeskole, jeg ser for mig, og jeg må jo erkende, at jeg så ikke helt konkret har været ude på de skoler, der er i spil her, og jeg kender derfor ikke eksemplerne fra andet end fra spørgsmål og fra det udmærkede stykke arbejde, ministeriet har lavet for at forberede mig til spørgsmålene.

Men når jeg fremlægger et ambitiøst folkeskoleudspil på regeringens vegne, er det jo ikke, fordi målet for regeringen er, at vi skal sikre, at eleverne ikke får noget undervisning. Det er jo helt absurd. Tværtimod er vores mål netop, at vi frigør ressourcer til undervisning. Jeg synes, der er kommet mange ting ind i folkeskolen, som vi kan drøfte om der er plads til fremadrettet, for jeg vil gerne frigøre den lærerressource, den lyst, der er hos lærerne til at være sammen med eleverne, til egentlig undervisning, for jeg tror, det er det, der flytter eleverne.

Med hensyn til den inkluderende folkeskole vil jeg sige, at jeg vil være enormt glad, hvis vi alle sammen bredt i Folketinget tilslutter os ambitionen om, at vi får bremsset væksten i udgifterne til specialklasser og specialskoler – ikke kun på grund af pengene, men fordi jeg mener, det er så vigtigt for børn at føle sig inkluderet og være en del af et fællesskab der, hvor de bor. Alene af den grund bør vi samles om det.

Kl. 14:49

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Hermed er spørgsmålet sluttet.

Det næste spørgsmål er også til undervisningsministeren af fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 14:49

Spm. nr. S 818

6) Til undervisningsministeren af:

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Mener ministeren, at ekskursioner bør indgå som en naturlig del af en god og lærerig undervisning?

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Fru Malene Søgaard-Andersen for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:49

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Mener ministeren, at ekskursioner bør indgå som en naturlig del af en god og lærerig undervisning?

Kl. 14:50

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Ja, det mener jeg. Men jeg er jo ikke skoleleder, jeg er sådan set ikke engang klasselærer eller dansklærer eller musiklærer ude i den danske folkeskole, men jeg er minister. Og det, jeg godt kan lide, er, hvis man giver muligheder for, at eleverne også oplever nogle ting, der udfordrer dem i deres dagligdag. Det kan være, at et barn, der går i skole i Sæby, har brug for at komme ind og se et kunstmuseum i Aalborg, mens et barn, der går på skole i en storby, måske har brug for indimellem at tage ud til stranden og få samlet nogle muslingeskaller sammen, så man kan se, hvad alt det der natur egentlig er for noget.

Det er ikke for at ironisere over emnet, jeg synes nemlig, at det er centralt, at vi også bruger børns forskellige evner til at lære forskelligt i folkeskolen. Derfor er der et forslag i regeringens folkeskoleudspil, jeg er særlig glad for, og det er bl.a. den 6 klokketimers indskolingsdag fra og med 0. klasse til og med 3. klasse, da det tager lidt tid at få logistikken til at fungere med små børn, der skal ind i bussen, ud af bussen, ind i museet, ud af museet. Man får altså noget mere tid og rum og plads til at kunne lave også sådanne ting i skolen.

Så jo, jeg synes, det er en naturlig del, men det er jo ikke noget, vi har lovgivet om, og derfor er det sådan set bare mit synspunkt om en mangfoldig skole, ligesom jeg også kan se 8.-9.-klasserne for mig have flere forskellige tilbud om måske en udskoling, der ser noget anderledes ud, afhængig af om man er Mette eller Hans eller Søren eller Christian, fordi deres måde at lære på er forskellig, og den måde, hvorpå vi kan fastholde deres lyst til at lære mere, også er forskellig.

Så jeg synes, det forekommer naturligt, men jeg har ikke en lovgivning med mig, der kan pålægge kommunerne at gøre det. Jeg tror også, det er meget forskelligt, hvad behovet er. Nogle steder er man jo meget oplevelsessrige i familierne. I nogle kommuner hører det næsten til sjældenhederne, hvis man ikke er på et spændende ferieophold eller på et spændende museumsbesøg eller i teateret om aftenen; det er måske også for fordringsfuldt, men der er nogle familier, der har bedre vilkår for det end andre. Så har vi desværre skoler, som er placeret i områder, f.eks. særlig socialt udsatte områder, det, vi har defineret som ghettoer, og der tror jeg, at behovet er markant større for at opleve det danske samfund, sådan som det nu tager sig ud i al sin skønhed og også mangfoldighed.

Kl. 14:52

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 14:52

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Tak for det svar. I selv samme Vejle Kommune, som var eksempel fra sidste spørgsmål, er der enormt mange skoler, der er kommet så langt i spareprocessen nu – de skulle jo også spare sidste år – at de ikke længere kan tilbyde hverken i det her skoleår eller i næste skoleår, at der f.eks. er ekskursioner. En ting, som jeg jo er rigtig glad for at undervisningsministeren siger, er, at hun ikke ønsker at lovgive om det her. Nej, for vi har lærernes metodefrihed. Gud fri mig vel, hvis det var, at vi skulle til at lovgive om det, så var det da først, at alle lærerne ville begynde at skride og alt muligt.

Men der, hvor jeg i hvert fald godt kunne tænke mig at der var nogle svar, var, i forbindelse med at ministeriet i 2009 har kreeret et faghæfte for elevernes alsidige udvikling, og der står der lige nøjagtig nogle af de ting, som undervisningsministeren nævnte nu. Der står, at en alsidig udvikling skal sikres gennem, at eleverne har lyst til at lære mere, at elevernes mulighed for at lære på forskellige måder bliver udviklet, og at eleverne har mulighed for at lære sammen

med andre. Det er jo lige nøjagtig nogle af de ting, som undervisningsministeren nu har nævnt her i sit første svar.

Hvordan rimer alt det her så med, at der er kommuner og skoler rundtomkring i det danske land, der sparer så meget, at de simpelt hen ikke har råd til at lave ekskursioner for eleverne?

Kl. 14:54

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 14:54

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Jeg er egentlig lidt ked af at gå alt for tæt ind på de enkelte kommuner, jeg kan bare spørge uden at polemisere: Hvor dyrt er det egentlig? Lige for nylig var der en journalist, der spurgte mig om, hvordan det kunne være, at en folkeskolelærer havde opgjort, hvor meget tid han eller hun – jeg tror, at det var en mand – havde brugt på alle mulige andre gøremål end at undervise i løbet af en uge. Det var så meget overvældende, og det vil jeg gerne kigge på. Det har man åbenbart tid og plads til.

Hvis man tager rundt i København, er det fuldstændig gratis at køre med bus med børnene, og hvis man får den der ekstra skoletid, som vi jo lægger op til fra regeringens side, vil der også være bedre mulighed for det. Men sparebehovet, som åbenbart skulle udmønte sig i, at man så droppede ekskursionerne, er jeg så ikke overbevist om at der er en sammenhæng med. Jeg er helt sikker på, at der faktisk er kommuner, som har en mindre gennemsnitlig omkostning for eleverne end den kommune, som ordføreren er inde på, som rent faktisk tager på ekskursioner, så der er også nogle prioriteringer inde i hele det her spørgsmål.

Jeg vil altså bare ikke acceptere den præmis, at vi har en folkeskole, der er bragt i armød, så vi ikke har råd til at undervise mere, så vi ikke har råd til ekskursioner, og så vi ikke har råd til materialer. Der er altså en lokal prioritering, og vi bruger altså massive ressourcer i den danske folkeskole. Spørgsmålet er jo, hvordan vi vælger at bruge dem. For mig at se er det helt afgørende, at vi får flere elever tilbage i normalklassen, så vi også kan bruge nogle flere ressourcer til de mange elever. Det tror jeg egentlig også er det, spørgeren faktisk efterlyser.

Kl. 14:55

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 14:55

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Nu vil jeg dvæle ved normalundervisningen her og ikke begynde at komme ind på børnene med særlige behov. Nu er det altså ikke kun Vejle Kommune, der udsætter folkeskolen for massive nedskæringer, der er rigtig mange kommuner, der gør det. Vi kan sagtens blive enige om, at det handler om lokal prioritering. Men det, der bare foregår derude, er, at man skærer ned i folkeskolen.

Så siger ministeren, at det da ikke kan passe, at en ekskursion er særlig dyr. Så tænker jeg sådan lidt: Nej, det kan godt være, at det i København er gratis at rejse med bus og metro – eller i hvert fald busser – men det er det altså i hvert fald ikke i provinsen. I Fredericia, kan jeg sige, er det ikke gratis at rejse med busser, hvis man skal med en klasse. Hvis man f.eks. gerne vil have en klasse med i svømmehallen og man ikke har almindelig svømmeundervisning, hvilket også rigtig mange kommuner er blevet tvunget til at spare væk, så skal man betale for busbilletter, og man skal betale for at få åbnet svømmehallen. Det er altså ikke bare lige 25 kr. pr. elev, det er altså rigtig mange penge. De her ekskursioner løber op i rigtig, rigtig mange penge. Så det passer ikke at sige – jeg går ikke med på den

præmis – at det ikke koster noget, at det er gratis at have ekskursioner, for det er det ikke, det er rigtig dyrt for skolerne.

Kl. 14:56

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 14:56

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Jeg har ikke sagt, at det er gratis. Jeg siger bare, at det, der jo er den store udgift og rettelig må være det i folkeskolen, er udgiften til lærerne. Det, jeg påpeger, er, at man bruger mange lærerressourcer på mange andre ting. Jeg er åben over for at drøfte i forligskredsen og også meget gerne hernede – det er ikke sådan for at udelukke nogen – hvordan vi kan skabe en skole, hvor der også er mere plads til det, som vi måske tillægger størst betydning i skolen. Måske er vi gået for langt med hensyn til at forvente alt muligt andet også. Men der er faktisk ekskursioner, som ikke er så specielt bekostelige.

Nu kender jeg ikke Fredericia så godt, som jeg f.eks. kender Søby i Frederikshavnsområdet, men det er da rigtigt, at hvis man skal ud at køre meget med bus der eller i en svømmehal, så koster det. Men hvis man f.eks. skal ud i naturen og understøtte sin matematikundervisning eller understøtte sin natur- og teknikundervisning, behøver det ikke koste alverden, for det, jeg tror også er meget vigtigt, er jo, at børnene indimellem får en anden fællesskabsoplevelse sammen og sammen med deres lærere. Der er meget socialt i det med ekskursioner. Jeg er selv ret begejstret for den form for læring. Men det skal nu ikke gå ud over folkeskolen, hvad jeg er begejstret for.

Jeg siger bare, at det er væsentligt, at vi hele tiden er åbne over for, at man i skolen lokalt tilrettelægger, hvad der er bedst muligt lokalt. Men jeg vil ikke acceptere den præmis, at der er sparet, sparet og sparet i folkeskolen, for uanset om det er BDO eller det er Danmarks Statistik, som har de tal, vi altid har brugt, og som jeg fortsætter med at bruge, er der faktisk rigtig mange ressourcer i den danske folkeskole.

Det kan ikke være rigtigt, at der simpelt hen ikke er råd til noget. Hver gang jeg er hernede for at svare på spørgsmål, er det igen om en ting, der er fjernet fra folkeskolen. Altså, min datter har da gode oplevelser i sin skole. Hun går i skole her, det går da fint.

Kl. 14:58

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det fru Malene Søgaard-Andersen.

Kl. 14:58

Malene Søgaard-Andersen (SF):

Jeg vil gerne kvittere for, at undervisningsministeren nu ligefrem fremkommer med en storslået vision om, at eleverne skal have gode oplevelser i skolen – det er jeg glad for, det er rigtig dejligt. Jeg kan også nogle gange knibe mig selv i armen og tænke, at det da ikke kan være rigtigt, for vi bruger rigtig mange penge på vores folkeskole, det har undervisningsministeren fuldstændig ret i. Men sandheden er, at der bliver skåret ned ude i kommunerne.

Undervisningsministeren siger, at der er den her store samlede masse, der hedder lærernes arbejdstid, og så hører jeg undervisningsministeren sige nu, at vi i forligskredsen og hernede i Folketingssalen skal prioritere, hvordan vi bruger den. Så er det bare sådan, at jeg bliver lidt bange, for hvis undervisningsministeren ikke vil fastsætte bare en lille smule klare rammer for, hvordan kommunerne skal tilrettelægge folkeskolen, men er klar til nærmest selv at tilrettelægge lærernes arbejdstider, så bliver jeg sådan lidt klam i hænderne – nu ser jeg også undervisningsministeren ryste på hovedet, og det er jeg lidt glad for.

Men jeg synes dog, det kunne være rigtig spændende, at undervisningsministeren lige klarlægger, hvad det er for nogle ting, lærerne så ikke skal lave for at få tid til at undervise mere.

Kl. 15:00

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 15:00

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Det kunne jeg egentlig også godt selv tænke mig jeg gjorde. Men det er jo virkelig kompliceret, for der er faktisk ikke en eneste ting, der er besluttet her i Folketingssalen om, hvilken opgave skolerne også lige skal tage sig af, som ikke er et godt formål. Det er altid gode formål. Det er ikke sådan, at man tænker: Nej, hvad har de dog tænkt, da de besluttede det? Derfor synes jeg, det skal bero på en længere og en grundig drøftelse også i forligskredsen, og igen vil jeg sige, at ingen bliver holdt ude, så alle er velkommen til at byde ind på – det gælder også lærerne – hvad man kunne se på. Det kunne måske være noget, som vi er gået for langt med, hvad angår at forlange noget konkret ude i klassen. Det vil jeg gerne kigge på.

Men det, jeg også kan se, er, at det selv med de regler, vi har fast fra Christiansborg, faktisk er sådan, at der er meget, meget stor forskel på, hvor meget undervisningstid den enkelte kommune får af lærerne. Hvis man gjorde, som man gør i de bedste fem kommuner – forstået som de kommuner, der leverer mest undervisning fra deres læreres side – så ville vi faktisk have 3.000 fuldtidslærerstillinger til rådighed til bl.a. at lave noget ekstraordinært med børnene, herunder også meget gerne noget mere undervisning og meget gerne tre lærere til tre klasser.

Kl. 15:01

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Hermed er spørgsmålet sluttet. Tak til fru Malene Søgaard-Andersen.

Det næste spørgsmål er også til undervisningsministeren, og det er stillet af hr. Per Husted.

Kl. 15:01

Spm. nr. S 824

7) Til undervisningsministeren af:

Per Husted (S):

Hvad er ministerens holdning til, at University College Nordjylland nu må opgive at investere i opførelsen af et tiltrængt nybyggeri, som følge af at finansloven for 2011 har ændret de økonomiske forudsætninger for uddannelsesinstitutionerne?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til Nordjyskes artikel »University College Nordjylland opgiver byggeri« den 15. december 2010.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Hr. Per Husted for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 15:01

Per Husted (S):

Spørgsmålet lyder: Hvad er ministerens holdning til, at University College Nordjylland nu må opgive at investere i opførelsen af et tiltrængt nybyggeri, som følge af at finansloven for 2011 har ændret de økonomiske forudsætninger for uddannelsesinstitutionerne?

Kl. 15:01

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Jo, det er rigtigt sådan helt generelt, at den internationale økonomiske krise har ramt Danmark, og en lille åben økonomi som den danske er jo også blevet ramt ekstraordinært hårdt. Det ved hr. Per Husted godt, for han er jo en af de socialdemokrater, som rent faktisk har et godt forhold til erhvervslivet og kender noget til det og derfor også ved, at den private sektor er presset.

Derfor har regeringen jo besluttet flere ting, bl.a. at lave en genopretningsplan, som betyder, at vi ikke bliver ved med at gældssætte os, i det omfang vi alternativt ville have gjort det. Det er dyrt, hvis vi finansierer nutidens udfordringer med massiv gæld, som så skal betales af de unge i fremtiden. Så bliver det deres fremtid, vi stjæler fra. Derfor har vi lavet den genopretningsplan, vi har lavet, og der bærer undervisningsområdet også sin del. Men det, der sker rent konkret, er, at de penge, vi snitter af taxametrene – altså det, at vi reducerer gennemsnittet en lille smule – tilbagefører vi til uddannelsessektoren, sådan at vi i 2011 faktisk bruger flere penge på uddannelse, end vi gjorde i 2010.

Så har vi i nogle år ført det, man kan betegne som en ekspansiv finanspolitik, idet vi har boostet anlægsudgifterne, både fra statens side, fra regionernes side og fra kommunernes side. Faktum er jo, at vi i den her sal har besluttet at gøre det for at holde bl.a. byggeriet i gang og for at sætte gang i hjulene. Nu er der så en regning, der skal samles op, og det ses.

Så helt konkret er det jo det, som man oplever, også i det nordjyske. Jeg skal dog sige, at allerede inden de ændrede økonomiske vilkår, havde der også været lidt overvejelser, kunne jeg forstå på den rådgivning, jeg har modtaget, om, hvorvidt det kunne bære.

Men jeg vil gøre opmærksom på, at jeg selvfølgelig forventer, at den kvalitet, som udbydes på University College Nordjylland, fortsat vil være god, hvad enten man gennemfører byggeriet eller ej, og jeg vil også lige anføre, at de tal, som der opereres med deroppe, skyldes, at man opererer med en alt andet lige-situation. Vi forventer øget aktivitet, og derudover er vi heller ikke helt sikre på, at vi er nået til enighed om, hvad der er konklusionen på spørgsmålet om økonomien deroppe.

Kl. 15:04

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Per Husted.

Kl. 15:04

Per Husted (S):

Tak for de pæne ord om mig som person. Når der engang bliver valg, vil jeg meget gerne invitere ministeren rundt på nogle virksomheder, hvor vi også kunne drøfte nogle af de her ting.

Men for lige at være konkret i forhold til det, vil jeg sige: Ministeren vil gerne være økonomisk ansvarlig og være finansminister i det, hun giver udtryk for. Der kunne jeg da egentlig også godt tænke mig at prøve at være lidt finansminister, mens jeg står her, og så se lidt på betydningen for Nordjylland af et byggeri som det her, som indgår i en større plan for Nordjyllands hovedstad, Aalborg, hvor man satser meget bevidst på uddannelse. Der synes jeg jo at det er uheldigt, at man, i forbindelse med at man dropper det her byggeri, siger, at UCN's bevillinger over de kommende år falder svarende til en reduktion på omkring 40 mio. kr. i 2014 i forhold til 2010 ved et uændret studentertal. Samtidig er den generelle usikkerhed om de statslige bevillinger øget.

De her uddannelsesinstitutioner, som har en bevidst strategi om at skabe vækst og være med til at udvikle i det her tilfælde Nordjylland – det er meget naturligt, når vi nu kommer derfra, at have fokus på det område – nævner den usikkerhed, som det her er med til at skabe. Hvordan vil ministeren være med til at dæmpe den her usik-

kerhed, sådan at de begynder at være vækstorienterede igen, sådan at de begynder at tage initiativer, som peger fremad for Nordjylland og i sidste ende for hele Danmark?

Kl. 15:08

Kl. 15:05

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 15:05

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Det er bl.a. det, vi har gjort med genopretningspakken. For havde vi fortsat, sådan som nu Socialdemokraterne ville have gjort, nemlig sådan, at vi havde lukket øjnene for, at der er en økonomisk udfordring i Danmark, og at vores underskud på de offentlige finanser er for stort, så kunne det give enormt stor usikkerhed i den nærmeste fremtid og også på længere sigt, mener jeg, fordi det så også vil være meget uforudsigeligt, hvordan omverdenen ville reagere på vores økonomiske politik.

Så vi søger jo faktisk med genopretningspakken ud over at tage ansvaret for økonomien generelt også at skabe en tryghed og en stabilitet i tingene. Regningen er betalt for 2011, 2012 og 2013, og senest har statsministeren jo i sin nytårstale meldt ud, hvordan vi vil håndtere de mere langsigtede udfordringer. Det mangler Socialdemokraterne og SF fuldkommen nogle planer for, i hvert fald for 2011, 2012 og 2013 har jeg ikke kunnet få øje på noget som helst. Så det giver jo en vis tryghed i uddannelsesinstitutionerne, at man har været igennem det, at man har set, hvad der har været nødvendigt, og at man har fået svarene fra ministeriet.

Så vil jeg sige, at den beregning, der ligger fra Nordjylland, bl.a. også er begrundet i, at der er en skrænt efter 2012, fordi globaliseringsmidlerne udløber på det tidspunkt. Det har de medregnet, men det udestår stadig væk at kompensere for f.eks. aktivitetstilskuddet i globaliseringspuljen. Vi bruger også genopretningsplanen til at tilvejebringe ressourcer til at betale for meraktivitet på uddannelsesområdet.

Kl. 15:07

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Per Husted.

Kl. 15:07

Per Husted (S):

Det er jo en politisk uenighed, som vi kan få en lang diskussion om, men for mig er det vigtigt, at ministeren går hjem og læser de oplæg, vi er kommet med, hvor der er noget konkret om investeringer i uddannelsessektoren, og hvor det bliver specificeret, hvordan vi vil investere i uddannelsessektoren. Det, vi så har lært af historien, er, at det er i dårlige tider, at samfundet netop skal investere i eksempelvis at få lavet et byggeri som det her, altså på et tidspunkt, hvor der ikke er så stor efterspørgsel i byggesektoren.

Det, der egentlig undrer mig i de svar, jeg får her, er, at ministeren ikke anerkender, at det i lige præcis et område som Nordjylland, der er hårdt ramt af krisen, er et byggeri som det her, der kunne være med til at holde de mange gode folk, vi har inden for byggesektoren, i gang, for når man kigger på den økonomisk del, vil man se, at det jo hænger sammen. Det er jo det, vi alle sammen har lært, dengang vi sad med de her tykke nationaløkonomibøger: at der er nogle dynamiske effekter i lige præcis at satse på sådan noget som det her i tider, hvor det ikke går så godt.

Kl. 15:08

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Ja, gode gamle Keynes teori. Hvis vi altså går tilbage til sådan en makroøkonomisk politik, kan man jo sige, at forudsætningen for, at det er rigtig, rigtig klogt at blive ved med at investere i nedgangstider er: punkt 1) at man er sikker på, at man stadig væk er på vej ned og ikke på vej op, for så skal man nemlig stoppe, også ifølge de tykke bøger, som vi begge har læst, og punkt 2) at man også skal være sikker på, at man kommer op, for ellers har man virkelig en stor udfordring. Og hvis vi skal tage det med den økonomiske politik bare en gang til, for det er jo det, der er hele grundlaget for den her diskussion, så var situationen jo den i hele 2009, at hver gang vi lagde en plan frem, hver gang vi lavede en bankpakke, hver eneste gang vi lavede en investering i byggeriet – med eller uden Socialdemokraterne, det er sådan set ligegyldigt – altså med alle de pakker, vi lavede for at stimulere dansk økonomi, blev Socialdemokraterne ved med at sige: 36 mia. kr. oveni, 36 mia. kr. oveni, og man fortsætter såmænd også med at sige det i 2010 og 2011. Udfordringen er ganske enkelt den, at vi har lånt rigtig meget, vi har så stort et overforbrug i det danske samfund, og hvis vi ikke får bremset det, knækker vi dansk byggeri. Og hvis der skabes tvivl om dansk økonomi, stiger renten, og så er det, at det er byggeriet, der rammes allerhårdest i første omgang. Og så vil jeg sige: Hvorvidt man gennemfører et byggeri eller ej i Nordjylland, er naturlig bestyrelsens beslutning, ikke min.

Kl. 15:09

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det hr. Per Husted.

Kl. 15:09

Per Husted (S):

Nu fralægger ministeren sig ansvaret. Jeg må jo forholde mig til, at man præcist angiver, at det skyldes den usikkerhed, der er kommet omkring finansieringen, og som er skabt af regeringen. Så det er jo regeringen, der sætter det her byggeri i stå. Det vil jeg gerne lige have at ministeren bekræfter.

Kl. 15:10

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det ministeren.

Kl. 15:10

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Jeg er helt overbevist om, at det, der sætter byggeriet i Nordjylland i stå, er den internationale økonomiske krise. Altså, jeg håber simpelt hen ikke, at det, vi igen og igen hører i Folketingssalen fra Socialdemokraterne og SF's side, egentlig står til troende for, hvad opfattelsen er i de to partier. Det er vel ikke sådan, at man i S og SF er overbeviste om, at de udfordringer, det danske samfund står over for, overhovedet ikke har været under indflydelse af den internationale krise.

Altså, kort og godt: Man planlagde i Nordjylland at lave et stort flot byggeri, på baggrund af at VK-regeringen havde siddet i mange år. Ergo havde man jo tiltro til regeringen. Så vælter verdensøkonomien, vi tager bestik af den og reducerer væksten i den offentlige sektor for simpelt hen også at tage hånd om fremtidens velfærd. Så er det klart, at det giver nogen usikkerhed, ligesom det også giver en usikkerhed i de private virksomheder, som hr. Per Husted så udmærket kender, fordi uddannelsesinstitutionerne under mit område i dag i høj grad er styret ved, at de får en indtægt pr. elev. Men den indtægt er faldende i øjeblikket, simpelt hen alene af den grund at vi skal finansiere, at der også kommer flere studerende.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Hermed er spørgsmålet sluttet.

Det næste spørgsmål er også til undervisningsministeren af hr. Per Husted.

Kl. 15:11

Men den tryghed, som vi har søgt at skabe, er jo også tilvejebragt, ved at vi har betalt regningen. Det er jo noget, som S og SF helt har til gode.

Kl. 15:13

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det hr. Per Husted.

Kl. 15:11

Kl. 15:13

Spm. nr. S 826

8) Til undervisningsministeren af:

Per Husted (S):

Hvor meget byggeri forventer ministeren vil blive sat i bero blandt diverse uddannelsesinstitutioner grundet de ændrede økonomiske forudsætninger, som følger af finansloven for 2011?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 824.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Hr. Per Husted for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 15:11

Per Husted (S):

Tak. Hvor meget byggeri forventer ministeren vil blive sat i bero blandt diverse uddannelsesinstitutioner grundet de ændrede økonomiske forudsætninger, som følger af finansloven for 2011?

Kl. 15:11

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det undervisningsministeren.

Kl. 15:11

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Altså, jeg har ikke et fuldt overblik over, hvad der sker ude omkring i byggeriet, for jeg tror også, at mange af bestyrelserne sidder og vurderer lidt frem og tilbage, hvad man skal gennemføre, og hvad man ikke skal gennemføre. Men jeg kan i hvert fald glæde hr. Per Husted med, at jeg så sent som i går var sammen med en stribe andre mennesker for at igangsætte et stort byggeri i Roskilde, hvor man udbygger produktionshøjskolen. Jeg tog faktisk de første to spadestik, for første gang var det ikke dybt nok, og så gjorde jeg det bare lige en gang til. Så der er altså gang i uddannelsessektoren.

Der er også masser af optimisme i uddannelsessektoren, selv om der er en finanskrise, som har ramt Danmark, og som vi stadig kan se effekterne af, ved at indtægterne i det danske samfund er blevet mindre, og at vi derfor også skal kigge på, at udgifterne ikke stiger. Men jeg fornemmer, at der er en glæde i mange uddannelsesinstitutioner, fordi de unge nu i højere grad end nogen sinde tidligere tilvælger uddannelse. Ikke alene starter de i højere grad; de har simpelt hen også en større tilbøjelighed til at gennemføre, i forhold til hvad vi har set tidligere. Jeg vil bare lige nævne en ting, som virkelig glæder mig, og det er, at frafaldet på grundforløbet i erhvervsuddannelserne – altså virkelig et smertensbarn, fordi de helt unge, som starter der, er meget sårbare – er faldet fra 26 pct. til 21 pct. Altså, der er fremdrift i uddannelsessektoren.

Derfor kan jeg jo ikke, og jeg vil heller ikke, gøre mig til dommer over, nøjagtig hvor meget byggeri der gennemføres i uddannelsessektoren, og hvor meget der ikke gennemføres, men jeg kan i hvert fald høre, at der er mange spændende projekter, som ikke er bremset. Tværtimod er der faktisk også nogle, som jeg forventer bliver offentliggjort her i 2011, og som vi ikke havde set komme bare for et år siden.

Der er lige kommet en undersøgelse, hvor man har spurgt diverse økonomer om, hvilken regering der i de senere år, i nyere tid, har klaret sig bedst, og der er det jo helt klart, at der bliver peget på en, og det er Nyrupregeringen fra 1990'erne. Det er jo netop, fordi man under Nyrupregeringen så en bevidst vækstpolitik. Man så en bevidst politik, hvor man havde arbejdsmarkedspolitikken som en meget vigtig del, og hvor man prøvede at tænke i makroøkonomi frem for, som ministeren gør i dag, at tale om mikroøkonomi, hvor man ser Danmark som en lille forretning, der skal drives som en kiosk, hvor omsætningen i en periode falder og man derfor selvfølgelig skal foretage de nødvendige ændringer.

Når vi står på den anden side af krisen, skal vi være klar til fremtiden. Lige præcis det, at vi ikke får lavet de byggerier i den her tid, vi er i nu, gør, at vi, når vi skal videre efter krisen, som stadig er her, skal have tunet, kan man sige, vores produktionsapparat, så vi virkelig kan køre 120 km/t., selv om det ikke er helt lovligt, men så vi virkelig kan komme fremad til den tid. Det er den forståelse, jeg egentlig godt kunne tænke mig at få bragt ud fra den her talerstol, nemlig at et samfund skal investere, når det er dårlige tider, mens de private i gode tider nok skal investere. Derfor er det en meget dårlig undskyldning fra ministerens side bare at henvise til finanskrisen, som vi udmærket kender til. Vi kan jo se, at det for at holde de her folk i beskæftigelse og for at få lavet de investeringer, som er nødvendige, bl.a. i uddannelsessektoren, så er nu, vi skal foretage dem. Det er det, som finansloven får sat en stopper for.

Mit konkrete spørgsmål er nu efter den her lange tale: Når man laver de her besparelser, gør man sig så slet ikke nogen overvejelser om de indtægter, man mister, ved at ting bliver sat i stå? Er det slet ikke med i beregningerne?

Kl. 15:15

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 15:15

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Altså, det korte af det lange er jo, at vi efter 9 år i regering har en vis erfaring i at lave statens regnskab, som jo godkendes i Finansudvalget. Og situationen er jo den, at udgifter og indtægter sådan set har en vis sammenhæng. Der er den strukturelle saldo, hvor man kigger på langtidsholdbarheden, som vi tager hånd om. Der har Socialdemokraterne nul bud. Så er der den kortsigtede økonomi, hvor vi netop sørger for, at der ikke bliver over 3 pct. i underskud på de offentlige finanser. Der har vi gennemført genopretningspakken. Der har Socialdemokraterne og SF nul bud.

Så vil jeg bare lige sige, at det da er rigtigt, at der er økonomer, der har peget på Poul Nyrup Rasmussen som en glimrende statsminister med en udmærket regering. Jeg vil også sige, at taget i betragtning, at den var socialdemokratisk, var den o.k. Og hvis det var sådan, at S og SF i dag førte en politik, som de havde lært af Poul Nyrup Rasmussen, ville jeg måske også være mindre bekymret. Det, der er situationen, er jo bare, at den politik, der føres – det gælder

den økonomiske del af politikken, retorikken er blevet langt stærkere, men nu taler jeg om den økonomiske del af politikken – jo er Anker Jørgensen-politik. Det er jo netop sådan, at godt nok ... Undskyld, der kom tilråb fra salen, og det finder jeg ret generende under mit indlæg. Det er jo et faktum, for det, der er tilfældes, er, at man siger: Skidt med, at vi har ophobet en gæld, skidt med, at vi er blevet fattigere, vi skal bare optage ny gæld og nye skatter og afgifter på danske arbejdspladser, for det skal nok redde os.

Kl. 15:17

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Ja tak. Men det giver ikke forlænet taletid. Så er det hr. Per Husted.

Kl. 15:17

Per Husted (S):

Jeg kommer nok ikke så langt, som jeg gerne vil, med det her. Jeg kunne egentlig godt tænke mig, at man fortæller, om det er 1 mia. kr. eller 1,5 mia. kr., som ikke bliver investeret i byggeri i 2011-2012 som følge af de besparelser, der ligger på uddannelsessektoren. Det, jeg gerne vil have, er et svar, jeg kan gå ud og fortælle de bygningshåndværkere, som er nødt til at gå arbejdsløse, på grund af at man ikke gennemfører de her byggerier. Den forståelse mener jeg ministeren skulle bidrage til med et ordentligt svar til mig nu.

Kl. 15:17

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 15:17

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

Det vil jeg meget gerne. Jeg kan gøre det fuldstændig klart, at de besparelser, der er lavet i uddannelsessektoren, ikke fører til nogen ændringer i forhold til det med at bygge, for vi har ikke samlet set lavet besparelser på min ministerressort for 2011. Faktum er, at i 2011 vil der blive brugt flere penge på uddannelse i Undervisningsministeriets regi end nogen sinde tidligere.

Kl. 15:18

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Per Husted.

Kl. 15:18

Per Husted (S):

Det skyldes ene og alene, at ministeren har været ovre at rode i en kasse, som egentlig ikke burde gå til den almindelige drift, nemlig globaliseringsmidlerne, som indgår i driften i 2011-2012. De bliver ikke brugt til det, som de egentlig var tænkt til, netop at tune – kan man sige – vores uddannelsessektor, vores vidensamfund til fremtiden. Det er den eneste grund til det. Hvis vi går ind og kigger på det, er der tale om reelle besparelser på uddannelsessektoren – når vi ser bort fra det.

Men jeg fik altså ikke noget svar på, hvad vi skal sige til de bygningshåndværkere i det her tilfælde i Aalborg, som jeg nævnte i mit tidligere spørgsmål, altså om de kan se frem til ikke at skulle i arbejde, men skal bruge tiden på at gå derhjemme og passe haven, eller hvad det nu er, de får tiden til at gå med. Det er et konkret eksempel på den politik, vi kan se der er ført inden for uddannelsesområdet, nemlig at vi ikke udnytter, at vi har ledige bygningshåndværkere i øjeblikket til at få lavet nye fantastiske skoler, som på sigt både energimæssigt og uddannelsesmæssigt ville være i højere klasse end noget, vi nogen sinde har set før.

Kl. 15:19

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det undervisningsministeren.

Kl. 15:19

Undervisningsministeren (Tina Nedergaard):

For at imødegå krisen har vi jo lavet massive offentlige investeringer, og det ved jeg udmærket, da jeg jo selv var ordfører på finansområdet, da vi startede med de store investeringer. Der er det rigtigt, at jeg kan huske, at hr. Per Husted og hans parti og SF og andre sagde, at vi bare skulle bruge 36 mia. kr. mere eller bare bruge langt, langt flere penge på det og så i øvrigt blive ved med det. Men på et eller andet tidspunkt skal regningen jo betales.

Til de i øvrigt meget udmærkede byggefirmaer, som hr. Per Husted måtte være i kontakt med, måtte vi jo meddele, at ved at vi ikke blev ved med at overbelåne det danske samfund, sådan som S og SF foreslog, var der faktisk også en mulighed for at holde renten nede. Det giver masser af byggelyst, at man har en lav rente. Det er sådan set en af de mest afgørende faktorer for, at der overhovedet bygges i det danske samfund.

Må jeg så ikke lige sige om globaliseringsmidlerne, altså at de også skulle gå til aktivitetsstigninger. Det, der er sket helt imod aftalen, var rent faktisk, at i det år, hvor vi ikke brugte aktivitetspengene, brugte vi dem på ekstraordinære tiltag til at skabe udvikling. Fint med det, fred være med det, det gik regeringen med til, og det gjorde vi. Men nu i 2011 og 2012, hvor der stadig væk er globaliseringspenge, er de utilstrækkelige til at betale for deres andel af aktivitetsstigningen. Det er et faktum, og vi har faktisk over finansloven med Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne bidraget til at finansiere en meraktivitet, som globaliseringspuljen ikke havde taget højde for.

Kl. 15:20

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Hermed er spørgsmålet sluttet. Tak til spørgeren, hr. Per Husted, og tak til undervisningsministeren.

Hermed er spørgetiden afsluttet.

Kl. 15:20

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 13. januar 2011, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

:

Mødet er hævet. (Kl. 15:21).